

DZIEŃ BYDGOSKI

BEZPARTYJNE PISMO CODZIENNE

Dziś i jutro
numer liczy **8 str.**

Redakcja przyjmuje
codziennie od godz. 10-12 w poł.
Rękopisów Redakcja nie wraca

Wydawca: Pomorska Spółdzielnia Wydawnicza

Konto czekowe P. K. O. Nr. 205.102

Cena numeru
w Bydgoszczy **gr 20**
i na prowincji

Redakcja, Administracja: Mostowa 6, Tel. 22-18

Tel. Redakcji dzienny 22-18
nocny 16-80

Rok IV.

Bydgoszcz, wtorek 11 kwietnia 1933

Nr. 84

Okres gorzkiego rozczarowania czeka w najbliższym czasie „Trzecią Rzeszę“

Niemiecki publicysta o hitleryzmie

Londyn, 10. 4. (PAT). Najbardziej zdecydowany zwolennik Niemiec wśród publicystów angielskich, znany Garvin w „Observer“, w artykule wstępnym pod nagłówkiem „Niemiecka zagadka“ występuje kategorycznie przeciwko rządowi Hitlera, omawiając filozofię Hitlera i czystość rasy.

Autor artykułu dowodzi, że dzisiejsi Niemcy są pod względami rasy zbliżeni do Teutonów, Słowian i Celtów i wcale nie mogą pretendować do spadkobierców dawnych Germanów. Hitler sam niema w sobie nic z typu germańskiego. Ponadto ideał germański — stwierdza Garvin — wcale nie jest ideałem wyższej kultury. Cywilizacja postępowała na przód, zanim element germański, jak wogóle aryjski miał z nią coś wspólnego. Największym błędem Hitlerowców jest, że zachęcają oni łatwowierne masy do oczekiwania niemożliwych rzeczy.

Ani w zakresie wewnętrznym, ani zagranicznym hitleryzm nie może dokonać tych praktycznych lub moralnych cudów, jakie program jego zapowiada. Hitleryzm wzniesie alarm we Francji, Polsce oraz w krajach Ma-

łej Ententy, oddalając równocześnie od Niemiec opinię publiczną Wielkiej Brytanji i Stanów Zjednoczonych. W tych warunkach zarówno rozbrojenie, jak i rewizja stają się coraz bardziej trudne.

Nowa administracja hitlerowska w Rzeszy, zwłaszcza w stopniach podrzędnych jest najbardziej amatorską, jaką kiedykolwiek Niemcy posiadały. Niewiara i zwątpienie może w

Niemczech rozpowszechnić się bardziej szeroko aniżeli widać to na powierzchni. W ciągu najbliższej zimy, a może i wcześniej musi nastąpić według autora artykułu OKRES GORZKIEGO ROZCZAROWANIA. O ile hitleryzm nie ulegnie samoopanowaniu, o ile nie będzie wykazywał tyleż rozumu, co siły, nie przetrwa nawet w przybliżeniu swoich planowanych czterech lat — kończy Garvin.

Mussolini w służbie Niemiec

Skandaliczny artykuł „Il Duce“
w prasie niemieckiej

Berlin, 10. 4. (Pat). „Boersen Ztg.“ ogłasza artykuł Mussoliniego, zatytułowany „IDEA REWIZJI KROCZY NAPRZÓD“. Autor artykułu stara się na wstępie wykazać, że Mała Ententa nie może być uznana za piątą mocarstwo z uwagi na przeciwnie interesów politycznych i gospodarczych pomiędzy jej członkami. Celem właściwym nowego paktu, zawartego przez Małą Ententę jest, jak stwierdza Mussolini, utrzymanie status quo i rozbięcie wszelkiej próby rewizji traktatów pokojowych. Mimo to Mussolini jest zdania, że ideał rewizyjny czyni postępy i staje się silniejszy

od protokółów. Premier włoski przypomina wreszcie swoje oświadczenie, że traktaty nie są wieczne i że ciągle zawikłania dadzą się uniknąć tylko przez rewizję traktatów. Mussolini dodaje, że tego rodzaju rewizja, której celem jest uniknięcie nowej katastrofy wojennej musi być przeprowadzona przy pomocy Ligi Narodów, jak to zresztą przewidział i dopuścił przedstawiony pakt. Autor kończy przestroga, że jeżeli Liga Narodów nie wystąpi wczas i z zachowaniem niezbędnych ostrożności do rozwiązania tego zagadnienia rewizji, to los jej zgóry jest przesadzony.

Herriot wyjeżdża do Ameryki jako delegat rządu francuskiego

Paryż, 10. 4. (Pat). Herriot wyraził zgodę na propozycję rządu francuskiego udania się do Waszyngtonu w charakterze delegata francuskiego. Jak informuje agencja Havasa, Herriot pojedzie do Ameryki jedynie w charakterze informatora. Nie będzie więc on mógł przyjmować żadnych zobowiązań, ale tylko przekazywać będzie do Paryża wszystkie wiadomości dla powzięcia przez rząd francuski decyzji. Poza tym Herriot informować będzie rząd francuski o tych wszystkich zagadnieniach, które będą tematem obrad w Białym Domu, w szczególności: zaś długów między państwowych.

Wyjazd Herriota nastąpi prawdopodobnie w dn. 15 lub 19 kwietnia. Herriot będzie gościem prezydenta Roosevelta w Białym Domu.

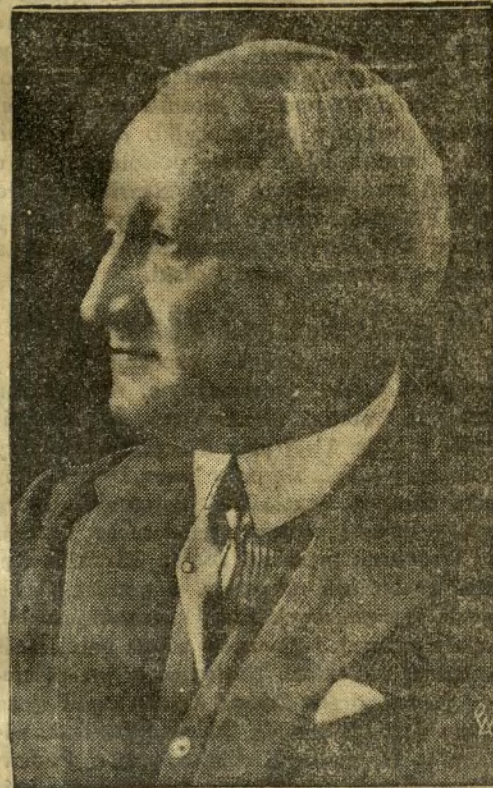
Paryż, 10. 4. (Pat). Z Waszyngtonu donoszą, że koła polityczne Stanów Zjednoczonych przyjęły z zadowoleniem wybór Herriota na delegata Francji. Podobno prezydent Roosevelt nie ustalił jeszcze do-

ład swego stosunku do Francji, przyczem w Waszyngtonie oczekują, że Francja dokona spłaty swojej raty długu z dn. 15-go grudnia we właściwym terminie. Przypuszczają, że prezydent Roosevelt otrzyma od kongresu konieczne pełnomocnictwa, aby mógł omawiać problem długów, specjalnie zaś płatności, których termin przypada na dzień 15 czerwca.

Ameruka uzna Sowietu?

Berlin, 10. 4. (Pat). „Taegliche Rundschau“ utrzymuje, że pośpieszny wyjazd premiera angielskiego Mac Donalda do Waszyngtonu pozostaje w związku z zaniepokojeniem, jakie w Anglii wywołały informacje o zarysowującym się zbliżeniu między Ameryką a związkiem socjal. republik rad. Litwinów i Norman Davis mają spotkać się, jak informuje dziennik, dnia 26 bm. w Genewie, gdzie mają podjąć pertraktacje w sprawie formalnego uznania związku sowieckiego przez Stany Zjednoczone.

Polska i pakt czterech mocarstw

Pod nagłówkiem „Polska i pakt 4-ch mocarstw“ pisze „Manchester Guardian“, że rozmowa ambasadora polskiego w Londynie Skirmunta z angielskim ministrem Spraw Zagranicznych sir Johnem Simonem, wywołała w kołach politycznych duże wrażenie. Według doniesień tego dziennika Skirmunt wskazał na to, że z polskiego punktu widzenia w Europie, rządzonej zasadami ustalonymi w pakcie Ligi Narodów, tworzenie jakiegokolwiek grupy mocarstw celem narzucenia ich decyzji wprost czy pośrednio innym członkom Ligi jest niedopuszczalne. Polska nie pozwoli na siebie wpływać przez tego rodzaju układ i odmówiłaby nawet wzięcia udziału w naradach zainicjowanych przez podobne ugrupowanie mocarstw bez upoważnienia rady Ligi Narodów. Na naszym zdjęciu ambasador Polski w Londynie p. Skirmunt.

Akademicy węgierscy u ministra Jędrzejewicza

Do Warszawy przybyli przedstawiciele węgierskiej młodzieży akademickiej, zrzeszonej w szeregu organizacji. Studenci węgierscy przyjmowani są w Polsce przez akademicki związek zbliżenia międzynarodowego „Liga“. Celem ich wizyty jest nawiązanie bliższego kontaktu z polską młodzieżą akademicką.

Minister WR. i OP. p. Janusz Jędrzejewicz przyjął przedstawicieli akademickich organizacji węgierskich na audjencji.

Roosevelt obserwuje rząd Hitlera

Wstrzymuje nominacji ambasadora Stanów w Berlinie

Londyn, 10. 4. (PAT). Z Waszyngtonu donoszą, że prezydent Roosevelt postanowił na razie wstrzymać desygnowanie nowego ambasadora w Berlinie. Zanim dokona nominacji odpowiedniej osoby, prezydent Roosevelt pragnie poddać rząd Hitlera pewnej obserwacji i przekonać się, w jakim kierunku regime ten zmierza.

Koła żydowskie twierdzą, że decyzja prezydenta Roosevelta odroczenia nominacji ambasadora Stanów Zjedn. w Berlinie powzięta została pod wpływem jego najwybitniejszego doradcy politycznego senatora Barucha, który jako Żyd bardzo nieżyczliwie odnosi się do obecnego rządu niemieckiego.

Polscu parlamentarzyści w Paryżu

Paryż, 10. 4. (Pat). W sobotę, przybyli do Paryża członkowie grupy polskiego porozumienia parlamentarnego polsko - francuskiego, mianowicie poseł Jan Dębski, senator Rostworowski, poseł Stanisław Stroński i generalny sekretarz grupy polskiej Aleksander Mohl.

Przybyłych powitał pierwszy sekretarz ambasady polskiej p. Potworowski oraz sekretarz generalny grupy francuskiej porozumienia parlamentarnego polsko - francuskiego p. Krakowski.

Nowe blankiety wekslowe

Z dniem 1 kwietnia 1933 wypuszczone zostały nowe blankiety wekslowe. Blankiety starego typu od dnia 1 kwietnia 1933 r. nie mogą być używane, a do końca kwietnia rb. będą wymieniane na blankiety nowe w kasach właściwych Urzędów Skarbowych.

Z tytułu powyższej wymiany kasy nie będą pobierały żadnych opłat.

Świadczenia przemysłowe dla bekoniarni

Ministerstwo Skarbu wyjaśniło, że bekoniarne chociażby skutecznie ubój trzody chlewnej w rzeźniach miejskich należy traktować jako przedsiębiorstwa przemysłowe obowiązane do wykupienia świadczeń przemysłowych a nie handlowych.

Kategoria świadczeń zależy od ilości zatrudnionych robotników.

Warszawa, 10. 4. (Pat). Wczoraj w kościele garnizonowym przy ul. Długiej odbył się uroczysty ingres ks. biskupa polowego Józefa Gawliny.

Świątynię wypełniły delegacje wojskowe, oddziałów formacji garnizonu warszawskiego. Przed kościołem ustawiła się kompania honorowa 36 pp. Legii Akademickiej ze sztandarem i orkiestrą. Przy drzwiach głównych kościoła na przybycie ks. biskupa Gawliny oczekiwało duchowieństwo, inspektor armji generał Osinowski, dowódca Okr. Korpusu nr. 1 generał

Jarnuszkiewicz, generał Wieniawa Długoszowski, kontradmirał Świrski, generał Langner, szef gabinetu ministra spraw wojskowych ppłk. dypl. Sokołowski i pełniący obowiązki komendanta miasta ppłk. Szajewski.

W chwili, gdy ks. biskup polowy Gawlina przybrany w szaty pontyfikalne wstępował do świątyni, wojsko sprezentowało broń i dowódca O. K. gen. Jarnuszkiewicz powitał ks. biskupa chlebem i solą. Z kolei ks. prałat Michałowski wręczył ks. biskupowi klucze, jako symbol objęcia wła-

dzy duszpasterskiej.

Następnie ks. biskup Gawlina procesjonalnie wstąpił do kościoła. Tu z ambony powitał dostojnego pasterza ks. prałat Michałowski, poczem ks. biskup po udzieleniu ze stopni ołtarza błogosławieństwa pasterskiego wygłosił powitalne przemówienie do wojska z okazji dzisiejszej uroczystości.

Mszę św., którą celebrował ks. biskup Gawlina w asyście liczego duchowieństwa, poprzedziła uroczystość poświęcenia przez ks. biskupa palm z okazji niedzieli palmowej.

Pasterz Wojska Polskiego Uroczysty ingres ks. biskupa Gawliny

Dzień Młodego Pomorza

Twórczy dorobek pracy Legionu Młodych

Młode pokolenie Pomorza, stojące na straży myśli państwowej, zadokumentowało ubiegłej niedzieli w Toruniu swą siłę, swój dorobek pracy organizacyjnej i oświadczyło publicznie swoją gotowość i poświęcenie w pracy dla mocarstwowego stanowiska Polski. Zjazd niedzielny Legionu Młodych, Związku pracy dla Państwa, był nowym dowodem, że idea pracy dla Państwa, że hasło „dobro Rzeczypospolitej prawem najwyższym” znalazło na Pomorzu gorących zwolenników, którzy całym sercem stają pod sztandarem Wodza Narodu Marszałka Piłsudskiego. Karne szeregi delegatów Legionu z całego Pomorza były żywym dowodem, jak młode pokolenie ziemi pomorskiej reagowało na zdrowy posiew idei, rzucanej przed rokiem. Z plonów tej rocznej pracy możemy być nietylko zadowoleni, ale i dumni. Idzie nowe pokolenie, które ponad swe osobiste cele stawia cele do bra Państwa, biorąc wzór z tych którzy przed laty, nie chcąc uznania, szli w krwa wy bój o wolne jutro Polski.

Uroczystości zjazdowe

Uroczystości zjazdowe rozpoczęły się Mszą św. w kościele garnizonowym, odprawioną przez ks. prałata Sienkiewicza. Po nabożeństwie o godz. 11-ej przy dźwiękach orkiestry kolejowej odbyła się przed pomnikiem Kopernika defilada, około 500 delegatów którą wśród tłumnie zebranej publiczności odebrał p. Wojewoda pomorski Stefan Kirtiklis z p. gen. Pasławskim w otoczeniu przedstawicieli władz i organizacji. Karne maszerujące oddziały młodych legionistów witała publiczność gorącymi oklaskami. Następnie w przepelnionej po brzegi sali Dworu Artusa zagał zjazd komendant Okręgu leg. Tadeusz Napiórski witając p. Wojewodę Kirtiklisa, p. gen. Pasławskiego, licznie zebranych gości, pomiędzy którymi zauważyliśmy pp.: wojewodzinę Kirtiklisową, gen. Pasławską, prezesa pomorskiej grupy regionalnej BBWR, mjr. Palucha, prezesa Związku Legionistów p. kpt. Schaba, p. kpt. Birkenmayera, wiceprezesa Federacji P. Z. O. O. nac. Grzankę, naczelnika Lepkowskiego, ppłk. Matzenauera, inspektora Olszańskiego, delegata 63 pp. i komendy Okręgu Z. S. kpt. Kwiatkowskiego i wielu innych.

W ofiarnej pracy dla państwa

Komendant Okręgu Napiórski, zagajając zjazd, wygłosił dłuższe przemówienie, które podajemy w streszczeniu.

Dzień dzisiejszy jest dla nas dniem ważnym. Ze wszystkich ośrodków prastarej ziemi pomorskiej przybyli delegaci reprezentujący młode Pomorze, nowe Pomorze, Pomorze jutra. Na jaki zew przybyli oni — ludzie terenu — ludzie szarej pracy? Przybyli oni na we zwanie szych młodych serc, które biją rytmem młodości, które są wyrazem ich pragnień.

Spółczesność starsze a ściślej mówiąc ci wszyscy, którzy walczyli o wolność Polski — marzyli, będąc młodymi li tylko o tem, by wyrwać ją z pęt niewoli. Nie myśleli o tem, jaką ona będzie, jako wolna. My młodzi, synowie wolnej Polski, marzymy o innej Polsce, niż ona jest teraz. Dla nas nie wystarczy wolna Polska. Chcemy by Ojczyzna NASZA BYŁA WIELKA I MOCARSTWOWA, by była wyrazem pragnień i dążeń całego polskiego świata pracy. Polska dzisiejsza jest dla nas za ciasna. Ile ciężkich tragedii przeżył młody człowiek, patrząc na wiek życia naszego, narodu i państwa. Utało się nawet wśród starszego społeczeństwa twierdzenie, że młodzież dzisiejsza nie ma ideałów, że młodzież ta nie jest zdolna do życia, więc nie dorasta swym poprzednikom. Ci co tak twierdzili, nie znali młodości, nie znali możliwości, a przecenili swe siły. Nadeszła chwila, w której nasze młode marzenia, nasze pragnienia przeobiekły się w formę realną. Na horyzontie wolnej Polski pojawił się ruch młodzieży, który znalazł swój oficjalny wyraz w Legionie Młodych, Związku Pracy dla Państwa. Ruch nasz tkwiący korzeniami w obozie niepodległościowym, istnieje jako Legion Młodych od trzech lat. Trzy lata temu dążenia nasze i podświadome pragnienia, znalazły swój odpowiednik w idei państwa zorganizowanej pracy, państwa planowej pracy, państwa, w którym CZŁOWIEK PRACY I ŻOŁNIERZ SĄ ELITĄ NARODU, A KRĘW I TRUD ŚWIĘTOŚCIĄ NARODOWA. Trzy

lata temu jak zaczęliśmy kuć pierwsze zębry naszej ideologii. W rok później rzucone wici do walki o Polskę Jutra przez naszych braci w sercu Rzeczypospolitej w Warszawie, znalazły swój odzwiek w prastarym grodzie Kopernika. 19 miesięcy temu garstka młodych ludzi zebrała się w Toruniu w liczbie 11, by stanąć do pracy.

Młode pokolenie Pomorza stanęło do pracy na najbardziej czułym odcinku, NA BASTIONIE WYMAGAJĄCYM STAŁEGO CZUWANIA. Idee i hasła zostały rzucone, a gdziekolwiek dotarły, wzbudziły do walki nowe siły drżące w narodzie. Po roku pracy wewnątrz niej owoce naszych wysiłków są już widoczne aczkolwiek pracowaliśmy, że tak powiem incognito. Dziś już jesteśmy znani na terenie Pomorza, tworzymy karną zwartą grupę. Czujemy się zdolni do dokonania podjętego wysiłku, niezależnie od ofiar, które mamy szczęście ponieść dla świętości Rzeczypospolitej.

W dniu dzisiejszym mamy zadokumentować, że jesteśmy zdolni do stworzenia dalszych zębów naszej ideologii.

W dniu dzisiejszym zdajemy egzamin sprawności organizacyjnej. W dniu dzisiejszym wchodzimy oficjalnie w życie publiczne Pomorza jako Legion Młodych. Kończymy pierwszy etap pracy organizacyjnej ideowej a zaczynaemy etap drugi. W dniu dzisiejszym wypowiadamy otwartą walkę tym wszystkim, którzy ośmielili się działać destrukcyjnie w ramach naszego Państwa. Jako młode Pomorze mamy zadokumentować swą niezłomną wolność, do obrony tej ziemi przed wszelkimi zakusami, płynącymi z zewnątrz Państwa.

W końcu swego przemówienia złożył legjonista Napiórski gorące podziękowanie p. Wojewodzie Kirtiklisowi za przyjazne nastosunkowanie się do ruchu młodego pokolenia, p. gen. Pasławskiemu, władzom szkolnym, p. Wojewodzie Kirtiklisowej, wizytatorowi Czystowskemu, wnosząc w końcu okrzyk na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej, Pana Prezydenta Mościckiego i Marszałka Piłsudskiego. Zebrani zgotowali przedstawicielom władz a w szczególności p. Wojewodzie Kirtiklisowi i generałowi Pasławskiemu żywiołową owację, wnosząc okrzyki na ich cześć.

Na przewodniczącego zjazdu powołano zastępcę komendanta głównego leg. Ponikowskiego, a do prezydium komendanta Okręgu Pomorskiego i komendantów wszystkich obwodów.

Dla wielkiej Polski

Pod sztandarem Marszałka Piłsudskiego Przemówienie p. Wojewody Pomorskiego

Następnie p. Wojewoda Kirtiklis wygłosił następujące przemówienie.

Młodzi Legioniści!

Zebrałiście się po roku pracy z całego Pomorza, ażeby zdać sprawę z wysiłku organizacyjnego i pracy, jakiej dokonaliście, ażeby wreszcie ustalić zadania na okres najbliższy. Mnie zaś przypadł miły obowiązek powitać i pozdrowić Was, jako młode pokolenie tej Ziemi, idące do pracy dla Państwa. Spełniam go chętnie, albowiem reprezentujecie myśl prorządową i propaniastwową młodej generacji, która w niezmiernie trudnych warunkach i w zakłamanym atmosferze musi żyć i pracować. Korzystając zaś z Waszego pierwszego zjazdu, niech mi będzie wolno kilka słów o Waszej pracy powiedzieć.

Tak się już kształtowały losy odrodzonej Ojczyzny, że Obóz Pierwszego Żołnierza i Wodza, Marszałka Piłsudskiego, dopiero w ostatnich kilku latach wzięt na warsztat swych prac zagadnienia młodzieży, stawiając pytania, które w treści swej zawierały całą przyszłość Narodu i Państwa: jaką jest ta młodzież współczesna, która goryczy niewoli nie zaznała? Jak ona myśli? Jak czuje? Jakie są jej ideały? Kto ją wychowuje i kto kształtuje jej młodą duszę?

Snać odpowiedź wypadła zatrważająco, skoro z tak nieubłaganą mocą Rząd i Obóz tem się zajął.

Może zbyt późno wzięliśmy się do tego odcinka pracy, ale może dlatego, że sami byliśmy zbyt młodzi, by o młodzieży myśleć, może dlatego, że zbyt zajęci byliśmy wyrabianiem granic Rzeczypospolitej, a później budową zębów Jej państwowości, — dość, że zagadnienie młodzieżowe, które było podstawą prac innych ugrupowań, dla nas wcale nie istniało.

Ale przyszedł czas i na to zagadnienie. I w tym olbrzymim wysiłku pracy wśród młodzieży na wszystkich odcinkach i we wszystkich warstwach, jaka odbywa się w Państwie, naczelne MIEJSCE NALEŻY SIĘ WASZEJ ORGANIZACJI, — Młodzi Legioniści!

A to nie dlatego tylko, żeście w idei legjonowej znaleźli wzór cnót obywatelskich, nie dlatego, że hasłem Waszym jest praca dla Państwa, ŻEŚCIE RATOWALI HONOR SWEGO MŁODEGO POKOLENIA PRZED NIEBY-

WAŁEM WARCHOLSTWEM, ZDZICZENIEM I BRAKIEM POSZANOWANIA PRAW, — ALE ŻEŚCIE WZIĘLI TRUD CODZIENNEJ PRACY W IMIĘ REALIZOWANIA SZCZYTNYCH HASEŁ I SZCZYTNEJ TRADYCJI.

A jeżeli warunki pracy w innych dziedzinach Państwa są ciężkie, to cóż mówić o warunkach na POMORZU, W RZECZYWISTOŚĆ KTÓREGO WDARLIŚCIE SIĘ ROK TEMU. Tę rzeczywistość znacie dobrze, bo wszak 75 proc. Was — to synowie tej Ziemi.

A jednak pracować musicie i będziecie. I nie wiercie, młodzi przyjaciele, gdy Wam mówić będą, że myśl prorządowa nie żłobi sobie drogi na tej Ziemi, że postać zwycięzkiego Wodza, Marszałka Piłsudskiego, jest „obcą” ludzom tej Ziemi, a stałowe szare oczy Jego nie patrzą w sumienia współobywateli i nie pytają: co robicie? dokąd idziecie? wróg czeka!

Zanalizujcie przebieg dnia Jego imienin po wsiach i miasteczkach, to sztafety, co całe Pomorze pokryły — zanalizujcie postępy prac wojska i społeczeństwa na odcinku obronnym, pracę Związku Strzeleckiego i jego koleje, Związku Powstańców i Wojaków, Federacji Obrońców Ojczyzny, pracę społeczną nauczycielstwa szkół powszechnych i t. d., zanalizujcie wreszcie rozwój prac Waszej organizacji.

Ale nie ludźmy się: — z TRUDEM ODBYWAĆ SIĘ BĘDZIE NASZ POCHÓD Z WIEKA.

Potężna musi być nasza praca

Po przemówieniu p. Wojewody, które przyjeździ zebrałi gorącymi oklaskami zabrał głos dowódca Okręgu Korpusu, p. gen. Pasławski, który w przemówieniu swem podkreślił konieczność doskonale zorganizowanego społeczeństwa, o ile państwo ma być potężne i silne. Jeżeli państwo współczesne w tym kryzysie jaki dziś istnieje na kuli ziemskiej, nie będzie podparte silną i zdrową organizacją społeczną, musi runąć. Na moment ten tembardziej wobec sąsiadów nasza organizacja pracy musi być silna. W tej organizacji jesteśmy spóźnieni i dopiero od lat 15-tu pracujemy w tym kierunku. Pracę tę nasze pokolenie stara się urzeczywistnić na wszystkich

POLSKI DO MORZA, często ręce opadną, myśl omdleje, człowiek się spali.

Sypie się piasek z pomorskiej jakowej gleby, raz w tę, raz w inną stronę, — a są odcinki pracy nieruszone wcale, są liczby które ras poroczalnym faktem jest stały i systematyczny POSTĘP NASZYCH PRAC W OSTATNICH LATACH, CORAZ WIĘKSZA DYSCIPLINA I SKOORDYNOWANIE WYSIŁKÓW SPOŁECZNYCH.

W tym wielkim wysiłku musicie brać udział. Ale pamiętajcie, że dwa wiązadła Was młodych i nas starszych łączą: WIELKA POLSKA I SZTANDAR JEJ: MARSZAŁEK PIŁSUDSKI — i w tej spójni nie groźne są Wasze śmiałe poszukiwania rozwiązań zagadnień doby dzisiejszej, bo wszak każde pokolenie ma swoje porwy i szuka nowych form bytowania.

A teraz na zakończenie, chcę Wam złożyć życzenia.

Wiem, że dzień Waszego pierwszego zjazdu napelni Was dumą i zapałem do pracy, że pojdziecie powoli wszędy i wgląd. Lecz nie zapominajcie nigdy, że macie być ORGANIZACJĄ SILNYCH CHARAKTERÓW, SKRYSTALIZOWANEJ CZYSTEJ MYŚLI. Szkołdliwy niewolniczy oportunist, lękliwość i fry marka przekonają — niech będą Wam wstrętne. Wytwarzajcie w sobie NOWY TYP CZŁOWIEKA Z WIEKA.

Przyszłość do Was należy!

Dalsze życzenia dla Legionu Młodych

Następnie w imieniu pomorskiej grupy regionalnej BBWR zabrał głos p. mjr. Paluch, życząc młodym legionistom, by silnym miarowym krokiem szli ku imperjum Polski. W imieniu kuratora Okręgu Szkolnego i własnym złożył życzenia zjazdowi, p. naczelnik Biedowicz, podkreślając, że tak jak szkoła, tak i Legion Młodych przygotowuje nowe pokolenie do życia w odrodzonej Polsce. Z kolei p. naczelnik Grzanka w imieniu Federacji PZ OO oraz w imieniu Armii Rezerwowej Pomorza, stwierdził, iż rezultaty pracy świadczą, iż młodzi legioniści w ideową pracę dla Państwa oddali całkowicie swe serce. Armia Rezerwowa Pomorza życzy Legionowi, aby idea jego objęła całą młodzież Pomorza. Następnie przemówienie wygłosił prezes Związku Legionistów Polskich na Pomorzu p. kpt. Schab

który m. in. powiedział: „Młodzi legioniści! p. Wojewoda określił, że wdarliście się w rzeczywistość Pomorza. Wdzierajcie się w tę rzeczywistość, jak my w roku 1914 wdzieraliśmy się w tę rzeczywistość i teraz tą rzeczywistością kierujemy. Wdzierajcie się i Wy, a przyszłość do was należy! Legioniści na przód! Przemówienie p. prezesa Schaba przyjęło owacyjnie. Z kolei zabrał głos p. poseł Birkenmayer, który porównując zmagania Legionów stwierdził, że tak, jak legioniści polscy na początku wojny światowej rzucili się na głęboką wodę i ją przepłynęli tak Legion Młodych, rzucając się przed rokiem na głębie głębie przepłynął. Dzisiaj my, starzy legioniści składamy wam uznanie: — płyncie tak dalej, bo droga do morza jeszcze daleka. — W końcu imieniem Okręgu Poznańskiego zło-

odcinkach. Temimy organizacje ośrodkowe a budujemy organizacje oparte o serce Polski, Warszawę. W organizacjach tych musi być twórczy duch. Organizacje twórcze mają w tym ruchu znaczenie pierwszorzędne. Taką organizacją jest właśnie „Legion Młodych”. Dlatego też ten Legion nie może ograniczyć się do pracy w swym elitarnym gronie. On musi swe idee nieść do tych organizacji, na których chcemy oprzeć nasz byt państwowy. Musi iść do Harcerstwa, Związku Strzeleckiego, Związku Rezerwistów i innych organizacji, na których opieramy naszą obronność. W tej myśli — kończył p. generał — witam zjazd w imieniu wojska.

Na straży ziemi pomorskiej Depesze zjazdowe

Następnie zebrani uchwalili depeszę do Pana Prezydenta Rzeczypospolitej treści następującej:

„Młodzież pomorska zgromadzona na walnym zjeździe Legionu Młodych w Toruniu składa Ci, Panie Prezydencie swój hołd oraz ślubuje wytrwać w obronie polskiego morza”.

Drugą depeszę wysłano do p. Marszałka Piłsudskiego następującej treści:

„Młodzi legioniści Pomorza, zgromadzeni na Walnym Zejeździe Legjonu Młodych w Toruniu, składają Ci, Panie Marszałku, swój hołd, jako Swemu duchowemu Wodzowi i w imieniu młodzieży pomorskiej służącej krocząc niezłomnie wskazaną przez Ciebie drogą, wiedząc do potęgi i pomyślności Państwa Polskiego jak również oświadczając, że w każdej chwili gotowi stanąć na twój apel do obrony granic odbudowanego przez Ciebie Państwa“.

Pozatem wysłano depesze do p. Prezesa Rady Ministrów, Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego oraz inspektora armji gen. Rydzas-Śmigłego. Po odczytaniu nadeszłych depesz z życzeniami dla zjazdu od pp. inspektora armji gen. Norwid Neugebauera, prezesa Okręgowego Urzędu Ziemięskiego go Strzeszewskiego, prezesa Federacji PZOO dr. Siudowskiego, starosty Morskiego Wensdorfa, komendy Okręgu Legjonu Młodych z Krakowa i innych wygłosił programowy referat pt. „Pomorze a Legjon Młodych“ leg. Grzanka. Obszerne streszczenie referatu podamy w jednym z następnych numerów naszego pisma.

Obrady organizacyjne

Po przerwie obiadowej obradowano w komisjach, a następnie odbyło się drugie zebranie plenarne, na którym przyjęto jednogłośnie sprawozdanie ustępującego komendanta leg. Napiórskiego, uchwalając mu absolutorjum z podziękowaniem za dotychczasową pracę. Następnie zebrani jednogłośnie powołali powtórnie leg. Napiórskiego na komendanta Okręgu, a leg. Iszore na inspektora Okręgu. Po sprawozdaniach sekcji ideologicznej i organizacyjnej zjazd przyjął przez akklamacje wszystkie wnioski.

W odpowiedzi na barbarzyństwo hitlerowskie

Rezolucja Legjonu Młodych

Wkońcu obrad zebrani po ożywionej dyskusji na temat stosunków polsko-niemieckich uchwalili jednogłośnie następującą rezolucję:

„W związku z zbrodniami zakusami imperjalizmu niemieckiego i Zjazd Okręgu Pomorskiego Legjonu Młodych oświadcza:

— Młoda demokracja polska, zorganizowana w szeregach Legjonu Młodych, przewodząc młodemu pokoleniu Polski, zdola odprzeć każdy zamach średniowiecznego barbarzyństwa na całość naszego Państwa i po zdruczeniu najezdźcy gotowa jest porozumieć się z ujarzdzonym narodem niemieckim, niosąc mu wolność tak jak w wieku XV-tym Polska wyzwoliła uciemięzonych poddanych Zakonu krzyżackiego“.

Obrady zakończono odśpiewaniem „Pierwszej Brygady“.

Po obradach zwarte zastępy Legjonu Młodych demonstrowały po ulicach miasta przeciw niemieczyźnie, nawołując do bojkotu filmów i pism niemieckich, jak i do bojkotu towarów niemieckich. Pozaklejano m. in. szyby sklepów niemieckich i szafki z gazetami. Te hasła młodzieży przyjmowała entuzjastycznie licznie zgromadzona publiczność, wznosząc na cześć Legjonu Młodych okrzyki.

Chłonie bez bólu i bez podrażnienia skóry umożliwia

KREM NIVEA
lub też OLEJEK NIVEA

Deficyt budżetowy w Anglii

Ministerstwo skarbu w Anglii ogłosiło komunikat urzędowy, który stwierdza, że rok budżetowy 1932-33 zamyka się deficytem — 32,3 miljn. £. (po opłaceniu raty grudniowej — 28,95 miljn. £. Ameryce). Dochody skarbu wyniosły — 744,8 milionów £, wydatki — 748 milionów £. Jeśli wyliczyć ratę grudniową wypłaconą Ameryce, to deficyt „bezpśredni“ wynosi — 3.323.000 £. Komunikat zaznacza, że należy wziąć pod uwagę fakt, iż Anglja powinna była otrzymać tytułem odszkodowań i spłaty długów wojennych około 30 milj. 250 tysięcy £. od swych dłużników, gdy by nie ogłoszono moratorium.

Nowa zbrodnia hitlerowców

Za krwawe Opole muszą otrzymać zdecydowaną odpowiedź

Według doniesień z Opoli szczegóły uprowadzenia i krwawego pobicia trzech Polaków we Wrocławiu, przedstawiają się następująco:

Dnia 4 kwietnia student medycyny Tadeusz Kania kandydat filozofji Franciszek Jankowski i nauczyciel Feliks Straszynski siedzieli w lokalu „Landsknecht“ przy ul. Albrechtenstrasse we Wrocławiu, pijąc piwo i rozmawiając po polsku. Usłyszawszy rozmowę polską, pewien męczyzna w cywilnym ubraniu zażądał od nich dowodów osobistych, Kania wówczas zażądał od tego osobnika wylegitymowania się, czy ma prawo sprawdzać dokumenty. Żądaniu temu osobnik ów, który znajdował się w towarzystwie urzędnika policyjnego odmówił, a nadto zażądał by trzech studentów udali się z nim

razem do „Brunatnego Domu“. Początkowo studenci opierali się temu żądaniu, wkońcu jednak na skutek pogroźek policjanta odprowadzono ich do głównej kwatery hitlerowców. Po przybyciu do „brunatnego domu“ zamknięto za nimi natychmiast bramę. Przy wejściu osobnik w cywilnym powiedział tylko jedno słowo: „Polaken“.

Jak znęcano się w „brunatnym domu“

Następnie po wkroczeniu do gmachu osobnik ów zasiadł przy biurku i zażądał dowodów osobistych. Pierwszy pokazał legitymację studentką Franciszek Jankowski. Zapytano go o

zawód i w tej samej chwili policjant uderzył go w twarz. Pozostali dwaj Polacy musieli stać odwrócen twarzą do ściany, z podniesionymi do góry rękami. Przy najbliższym poruszeniu byli kopani przez policjanta. Po sprawdzeniu dokumentów Kani i Straszynskiego, który przy tej okazji był również pobity przez policjanta, wywołano Jankowskiego do słabo oświetlonej sali, skąd wkrótce dwaj pozostali usłyszeli uderzenia i krzyki. Kania i Straszynski musieli tymczasem stać z podniesionymi rękami przy ścianie i byli ciągle kopani.

Z kolei wywołano studenta Kanię. Spojrzenie jego padło na bezwładne ciało Jankowskiego, który leżał skurczony na ziemi w kałuży krwi. Kanię zmuszono do pochylenia się nad drewnianą przyczą i zaczęto go bić pałką gumową. Po kilku uderzeniach Kania miał silnie pokrwawioną głowę, lecz mimo to był dalej bity. Gdy upadł zemdlny, otrzymał jeszcze kilka uderzeń.

Nieprzytomnych oblewano wodą i bity

Wywołany następnie Straszynski otrzymał także około 50 uderzeń. Nieprzytomnych z bólu oblewano wodą i dalej bity. Podczas uderzeń bijący obrzucił ofiary wywiskami. Wkońcu wyciągnął rewolwer i chciał medyka Kanię zastrzelić, jednak jeden z obecnych podbił mu ramię. Wreszcie wszystkim skatowanym kazał no się umyć i wyrzucić ich na ulicę. Straszynski i Kania dowlekli się do samochodu i pojechali do mieszkania Kani. Kania krwawił dość silnie. Po zmianie poszarpanych ubrań udali się do kliniki chirurgicznej uniwersytetu, gdzie rana Kani, sięgająca prawie do kości, została oczyszczona, naczynia krwionośne podwiązane, a rana zeszyta siedmioma szwami.

Po założeniu opatrunków Kania opuścił klinikę i udał się do domu, gdzie położył się do łóżka. Z powodu silnych bólów w plecach musiał leżeć na brzuchu, ponieważ na krzyżu utworzyły się silne obrzęki krwawe. Straszynski pozostał w klinice do południa bowiem groziło mu niebezpieczeństwo pęknięcia dużych obrzeków na plecach. Rany jego zeszyto dwoma szwami. Jankowski po opuszczeniu „Brunatnego domu“ upadł obłany krwią i stracił przytomność. Podnieśli go dwaj robotnicy. Stan jego zdrowia jest bardzo poważny. Ma on rany na głowie, na twarzy, ramionach i plecach.

Tak brzmia ścisłe sprawozdawcze szczegóły z barbarzyńskiej masakry hitlerowskiej w Opolu. Niewątpliwie ten nowy zbrodniczy występ band hitlerowskich rozlegnie się głośno w całej Polsce. Czas najwyższy, aby społeczeństwo polskie zdecydowanie zareagowało na barbarzyństwo hitlerowskie. Niemcy przez różne swoje związki i organizacje nasyłają do Polski „prośby“, aby nie przedstawiać tak czarno stosunków w Rzeszy, bo w Niemczech nie się „straszego nie dzieje, wszystko jest jak należy“ i t. p. Cynizm i bezczelność niemiecka idzie zatem ręką w rękę ze zbrodniami hitlerowskimi.

Musimy tem silniej i tem dobitniej odpowiedzieć barbarzyńcom z nad Sprewy. Za niewinnie przelewana krew Polaków w Niemczech za tortury i prześladowania ludności polskiej odpowiedzmy jednolitym frontem akcji społecznej. Na każdym kroku, wszędzie bojkotujemy wszelkie objawy niemieczyzny. Bez pardonu zdecydowanie aż do skutku. Na barbarzyństwa hitlerowskie muszą się znaleźć w Polsce środki zaradcze. I znajdują się napewno.

Panflavin
PASTYLKI

STANIAŁY!

ZNANE PASTYLKI PANFLAVIN SA OBECNIE DO NABYCIA PO CENIE **ZŁ. 2.95**

ZALECANE PRZEZ LEKARZY DLA OCHRONY PRZED ZAPALENIEM GARDŁA, PRZEZIĘBIENIEM, GRYPĄ.

DO NABYCIA W APTEKACH

BAYER

Czarne koguty z nad Tybru

Rada faszystowska burzy traktaty w mrokach nocy

Wielka Rada Faszystowska odbyła w Rzymie wielką nocną naradę (w nocy ze środy na czwartek), poświęconą — jak pisze „Berliner Tageblatt“ — wyłącznie i szczegółowo „ausschliesslich i ausführlich“ planowi Mussoliniego. Wielka Rada zdecydowała pono kategorię (!), że zasadnicze postulaty Mussoliniego muszą pozostać nienaruszone. „Poprawki historyczne“ angielskie, a ostatnio francuskie „nie mogą upłynąć“ idei Mussoliniego. „Głos ten — pisze „Berliner Tageblatt“ — musi być wyraźnie usłyszany w Paryżu i Londynie“.

Poseidzenie Wielkiej Rady odbyło się bardzo uroczyste i okazałe. Mroki nocy dodawały mu tajemniczości i nastroju. W obradach brali udział prawie wszyscy poprzedni oraz obecni ministrowie, znakomity wynalazca Marconi i naczelny dowódca milicji faszystowskiej Teruzzi.

Wielka Rada oświadczyła, że fundamentalne zasady planu Mussoliniego (czytaj: rewizja traktatów) muszą pozostać bez zmiany, bo one jedynie mogą zapewnić pokój Europie (!) Trzeba, aby znalazły one to zrozumienie u rządów państw europejskich jakie znalazły już w duszach narodów (w każdym razie nigdy nie znajdują zrozumienia w polskich duszach.)

„Giornale d'Italia“, omawiając postanowienia Wielkiej Rady, oświadcza, że aczkolwiek plan Mussoliniego nie jest dogmatem (!!), to jednak są pewne granice w przetwarzaniu tego planu, granice, których

przekroczyć nie wolno.“

Zdaniem Polski i Małej Ententy granica leży właśnie w punkcie, w którym zaczyna się rewizja granic. I tych to granic właśnie przekroczyć nie wolno nikomu.

W Rzymie daje się zauważyć wielkie zdenerowanie, znajdujące swój wyraz w niepoważnych zupełnie, choć oficjalnych oświadczeniach ministerstwa spraw zagranicznych, które wystąpienie przeciw planowi Mussoliniego nazywa „nieoczekiwaną argumentacją, burzącą ścieżki pokoju (!!) w imieniu interesów tego czy innego państwa (tj. Polski i Małej Ententy). Wielkie europejskie problemy muszą zdaniem kół rzymskich — być roztrząsane i decydowane bezpośrednio przez Wielkie Mocarstwa, na których barkach spoczywa brzemię odpowiedzialności za pokój“.

Tak więc genialny Marconi, członek Wielkiej Rady „dźwiga odpowiedzialność za polskość Gdyni, Torunia czy nawet małego Sepólna, a pierwszy lepszy hitlerowiec „odpowiedzialny jest“ za losy Dalmacji. Wreszcie Anglja rozporządza się „musi“ na Węgrzech w imię... pokoju!

I to głosi się oficjalnie i publicznie w Romie — stolicy świata! Słusznie zapytywał niedługo pan Jan Zagłoba, herbu Wczele: „Co to za kur tak górnie pieje“?

Kapitol został kiedyś ocalony przez gęsi, dziś jednak łatwo cśmieszony być może przez zbyt górnie piejące czarne koguty.

Za zbrodnie musi być kara

Pisma amerykańskie piętnują hitlerowców

Pewne odłamy prasy amerykańskiej, do tychczas niezyczliwie usposobione dla Polski, ujawniają w ostatnich czasach bardzo znamienny zwrot ku prawdzie. I tak na przykład dziennik „Philadelphia Inquirer“ pisze: We wschodniej Europie istnieje trudności, które należy poważnie rozważyć. Jedną z nich jest t. zw. „korytarz polski“, który nie jest właściwie korytarzem, ale składową częścią Polski przed-rozbiorowej, posiadającą ludność prawie całkowicie polską. Niemcy skarżą się, że Pomorze oddziela Prusy Wschodnie od reszty Rzeszy. Dziennik z naciskiem podkreśla polskość Pomorza, stwierdzając poza

względami etnicznymi i historycznymi

prawo Polski dostępu do morza. Do tej zmiany nastrojów przyczyniły się w znacznym stopniu okrucieństwa hitlerowców.

„Jedyną rzeczą — pisze jedno z pism amerykańskich — którą Hitler powinien był uczynić, aby Niemcom przywrócić dobre imię, było położenie kresu gwałtom. Zamiast tego właśnie w tej chwili powtarza on zbrodnie, o którą był oskarżony. Czyżby w ten sposób próbował dowiedzieć, że tych zbrodni nie popełnił? Boże, miej litość nad Niemcami, których rząd znajduje się w takich rękach“, kończy dziennik „New York“. „Times“ zaś pisze: „cały program hitlerowców jest tak okrutny i nie

rozsądny, że wydaje się nieprawdopodobnym. Obudzone zostały uczucia, które sięgają daleko poza granice polityczne i definicje rasowe... Rząd niemiecki nie może zmusić obywateli innych państw do milczenia, wobec gwałtów, popełnianych w Niemczech wobec ludzi nauki i wobec ideałów nowożytnego państwa. Gdyby zagranica milczała, kamienie wołałyby o pomstę do nieba. Kanclerz Hitler może robić co chce z Niemcami, ale poza granicami Niemiec „Ukazy“ jego nie mają znaczenia. Nie może on zdusić głębokich ludzkich instynktów cywilizowanych społeczeństw. Hitlerowski plan hurtownego ucisku jest nieprawdopodobny.“

Cały naród polski zgodny jest i zwarty w gotowości obrony granic Rzeczypospolitej

Wszepolski Zjazd delegatów Stowarzyszenia Urzędników Państwowych w Toruniu

Zjazd delegatów Stowarzyszenia Urzędników Państwowych Rzeczypospolitej w stolicy Pomorza rozpoczął się nabożeństwem w kościele św. Jana, poczem delegacje złożyły wieńiec przed pomnikiem Kopernika. Uroczyste otwarcie zjazdu przy udziale przeszło 300 osób odbyło się w Teatrze Polskim w obecności p. wojewody Pomorskiego Kirtkisa, jako przedstawiciela Premiera Prystora, prezydenta miasta Bółta przedstawicieli władz państwowych, wojskowych i komunalnych.

W 700 rocznicę założenia królewskiego Torunia

Zjazd zagał członek zarządu głównego p. dr. Warmiski, witając przedstawicieli i przybyłych na zjazd delegatów oraz odczytując następującą rezolucję którą zjazd jednomyślnie uchwalił:

W siedemsetną rocznicę założenia Królewskiego miasta Torunia, stolicy Pomorza, Walny Zjazd Delegatów Stowarzyszenia Urzędników Państwowych Rzeczypospolitej. Polskiej imieniem urzędników wszystkich ziem polskich składa hołd odporności ducha polskiego Ziemi Pomorskiej i jej stolicy oraz wyraża zapewnienia braterskiego przywiązania.

Równocześnie Walny Zjazd Delegatów stwierdza, iż wszelkie przejawiające się w ostatnich czasach próby naruszenia zasadniczych warunków pokoju europejskiego ROZBIJAJĄ SIĘ U GRANIC PAŃSTWA POLSKIEGO O jednolitą wolę i zdolność działania całego społeczeństwa, gdyż naród polski jest ZWARTY I ZGODNY ZARÓWNO W DĄŻENIU DO POKOJU, jak też w zdecydowaniu UŻYCIA WSZELKICH ŚRODKÓW DLA OBRONY SWYCH PRAW I SWYCH GRANIC.

Przemówienia powitalne wygłosili: Dr. Durak, imieniem Kuratorium Szkolnego z Poznania, prof. Kaczmarek imieniem Komitetu obchodu 700-lecia Torunia, p. Malanowski w imieniu zarządu Głównego Stowarzyszenia Urzędników Skarbowych, inż. Ratajski, prezes Związku Emerytów i inni przedstawiciele organizacji pokrewnych. Dłuższy referat na temat roli i zadań urzędnika państwowego wygłosił następnie wiceprezes Zarządu Głównego p. Ocioszyński.

Z pośród telegramów, nadesłanych Zjazdowi z życzeniami pomyślnych obrad, wyszczególnić należy telegramy ministrów Michałowskiego, Hubickiego, Becka, Pierackiego i Boerera oraz ks. biskupa Okoniewskiego.

Po przerwie obiadowej rozpoczęły się w kasynie Garnizonowym obrady plenarne, podczas których członkowie Zarządu Głównego składali sprawozdania roczne, oraz omawiano aktualne sprawy organizacyjne i zawodowe. Po obradach plenarnych obradowały do późnego wieczora Komisje organizacyjno-zawodowa i gospodarczo-budżetowa.

W skład prezydium zjazdu poza przewod-

niczącym dr. Warmiskim weszli wiceprzewodniczący pp. starosta Rogowski i Buczyński z Łodzi, sekretarze pp. Gniatkowski i Kantor z Warszawy, oraz Rzewuski z Przemysła.

Dzisiaj odbędzie się dalszy ciąg obrad Zjazdu, które rozpoczną się o godz. 10,30.

Telegramy hołdownicze zjazdu

W dniu wczorajszym Zjazd na swym inauguracyjnym posiedzeniu w Teatrze uchwalił następujące telegramy do p. Prezydenta Rzeczypospolitej, Marszałka Piłsudskiego i premiera Prystora.

Prezydent Rzeczypospolitej
Prof. Ignacy Mościcki —

Walny Zjazd Delegatów Stowarzyszenia Urzędników Państwowych Rzeczypospolitej Polskiej obradujący w stolicy Pomorza w siedemsetnym roku jej istnienia ma zaszczyt złożyć Panu Prezydentowi wyrazy hołdu i czci oraz oświadczyć gotowość dalszej ofiarnej pracy dla

rozwoju mocarstwowego stanowiska Polski i obrony nienaruszalności Jej granic.

Józef Piłsudski, Marszałek Polski

Walny Zjazd Delegatów Stowarzyszenia Urzędników Państwowych Rzeczypospolitej Polskiej obradujący w Toruniu stolicy Ziemi Pomorskiej w ręce Pana Marszałka jako Wodza sił zbrojnych Państwa składa uroczyste oświadczenie pełnej gotowości urzędników administracji państwowej oddania się do Jego dyspozycji gdy zagrożony zostanie honor Polski lub całość Jej granic.

Prezes Rady Ministrów Aleksander Prystor.

Walny Zjazd Delegatów Stowarzyszenia Urzędników Państwowych Rzeczypospolitej Polskiej obradujący w Królewskim mieście Toruniu w siedemsetnym roku od jego Założenia w imieniu urzędników administracji państwowej przesyła Panu Prezesowi wyrazy czci oraz składa zapewnienia dalszej gotowości urzędników administracji państwowej pracy dla dobra i wielkości Rzeczypospolitej.

Gdyński program pracy w zakresie najżywoźniejszych potrzeb gospodarczych

„Manchester Guardian” w artykule wstępnym omawia planowaną wizytę Papiena i Goeringa w Rzymie. Dziennik twierdzi, że ministrowie niemieccy jadą do Rzymu, aby omówić z Mussolinim kwestję rewizji traktatów. „Manchester Guardian” zwraca przytem uwagę, że gdy się raz zna zasadę rewizji, to jak mechaniczna sprężyna wyskoczy całokształt zagadnienia.

Papen i Mussolini muszą sobie uprzytomnić — kończy dziennik — że na płaszczyźnie, w jakiej pragnęliby oni dzisiaj przeprowadzić rewizję traktatów, pakt 4ch mocarstw nie jest możliwy albowiem ani

Francja, ani Anglja nie mogą się na to zgodzić.

Dumny gmach Dyrektorjatu już się rozpada w gruzy, co napawa Niemców goryczą i złością.

Berlińska półurzędowa „Diplomatisch-politische Korrespondenz” ogłasza artykuł w którym z zaniepokojeniem pisze o zastrzeżeniach wysuniętych w memorjale francuskim, oraz o kontrpropozycjach angielskich. Przeniesienie punktu ciężkości na Ligę Narodów ma na celu — zdaniem korespondentki — utrwalenie hegemonji francuskiej w koncercie państw europejskich. W dyrek-

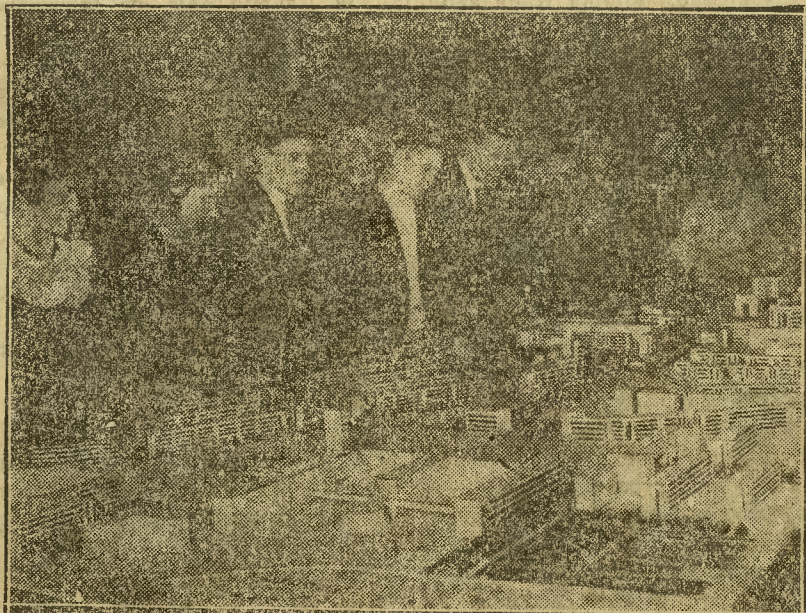
torjacie czterech mocarstw stosunek sił wyrażałby się dla Francji jak 1:3, podczas gdy w Lidze Narodów Francja wraz z swymi sojusznikami rozporządza większością 5 głosów przeciwko 3. Grupa państw, skupionych koło Francji, widzi w systematycznym paraliżowaniu organizmu międzynarodowego najpewniejszą gwarancję przeciwko dążeniom rewizjonistycznym. Kontrpropozycje, wysunięte w ostatnich dniach ze strony Francji i Anglii, zawierają w sprawie rewizji tyle ograniczeń i zastrzeżeń, że pakt w tym duchu sformułowany doprowadziłby do paradoksu (?), utrudniając rewizję, a nawet zaciemniając samą zasadę możliwości rewizji. Również sprawa równoprawnienia Niemiec miała ulec ograniczeniom.

Tak zmieniony plan Mussoliniego byłby dla Niemiec niemożliwy do przyjęcia.

Wreszcie pismo niemieckie oskarża Polskę i Małą Ententę, że, zwalczając bardziej od Francji pakt Mussoliniego, zakłócają (!) tem samem atmosferę spokoju, która przygotowała miała powodzenie wszechświatowej konferencji gospodarczej i obrad w sprawie uregulowania długów.

Jest to zwyczajne odwracanie kota ogonem.

Wystawa budowlana w Leningradzie

W Leningradzie otwarto wystawę modeli nowych osiedli robotniczych, z których część znajduje się już w budowie, a część istnieje dopiero w projektach.

Cudowną cerę uzyska Pani używając tylko DRA STENZLA kremu, mydła i pudru

„BENIGNINA”

Sidla hitlerowskie na Mussoliniego Wyprawa niemieckich spiskowców do Rzymu

W Ministerstwie Przemysłu i Handlu odbyło się posiedzenie pod przewodnictwem ministra p. F. Zarzyckiego, przy udziale pp. wice ministrów przemysłu i handlu dr. Doleżala, komunikacji — inż. Gallota, skarbu dr. Koszłowskiego, podsekretarza stanu w prezydium rady ministrów p. Lechnickiego, wiceprezesa Banku Gospodarstwa Krajowego p. Starzyńskiego, komisarza Gdyni p. Sokola, wyższych urzędników zainteresowanych ministerstw oraz delegatów sfer gospodarczych, wchodzących w skład komisji handlowej. Narady poświęcone były zagadnieniu usprawnienia i wzmocnienia aparatu handlowego w Gdyni.

Posiedzenie zagał p. min. dr. Zarzycki, podkreślając konieczność należytego zorganizowania na terenie Gdyni kupiectwa, pełne wykorzystanie dla tych celów portu i miasta oraz rozwinięcie wszelkich możliwości, ażeby sprawa gdyńskie zostały skierowane na drogi właściwego rozwoju.

Zasadnicze referaty, wygłoszone przez prezesa inż. Klamera oraz posła Wislickiego i szczegółowe referaty rzeczoznawców pp. Kasprowicza, Krupskiego i Kawczyńskiego, poruszały zagadnienia dotyczące konieczności przystosowania spraw podatkowych, celnych, kolejowych, kredytowych — pod kątem widzenia usprawnienia aparatu handlowego w Gdyni, jak również sprawy dotyczące pomocy technicznej dla handlu i ubezpieczeń społecznych przewozów morskich i urządzeń portowych, jakoteż sprawy natury polityczno-handlowej.

Prezes Związku Izb Przemysłowo-Handlowych, p. Klarner wygłosił przemówienie, w którym wskazał na szczególne znaczenie aktualnego zagadnienia wzmocnienia handlu morskiego w Polsce i wzmocnienia aparatu handlowego w Gdyni, nie tylko z punktu widzenia gospodarczego, ale i politycznego z uwagi zwłaszcza na ostatnie wypadki na terenie międzynarodowym.

W Gdyni konieczne jest wprowadzenie szeregu udogodnień formalno-technicznych dla stworzenia warunków konkurencji portu gdyńskiego z portami sąsiednimi. Komisja wysłuchała ref., ilustrujących szczegółowe postulaty sfer gospodarczych w różnych dziedzinach, związanych z działalnością portu w Gdyni. Celem wyczerpującego przedyskutowania poszczególnych postulatów sfer gospodarczych z przedstawicielami właściwych ministerstw, komisja wyłoniła pięć podkomisji, a mianowicie: dla zagadnień polityki handlowej, kredytowej, komunikacyjnej, podatkowej i dla spraw socjalnych. Wszyscy mówcy zgodnie podkreślali, że Gdynia musi być przygotowana do spełnienia tej roli, jaką jej wyznacza racja stanu Polski.

Posiedzenie zakończyło się stwierdzeniem przez p. min. dr. Zarzyckiego wzrostu wspólnej odpowiedzialności obywateli za rozwój państwa, a w szczególności za rozwój Gdyni.

Elektryfikacja powiatu bydgoskiego

Pomiędzy gminą miasta Bydgoszczy, a położonymi w obrębie powiatu bydgoskiego gminami miast Koronowa, Solca i Fordonu doszło do zasadniczego porozumienia w sprawie powołania do życia spółdzielni, której zadaniem będzie zelektryfikowanie wymienionego powiatu. W dniu 12 bm. odbędzie się w Bydgoszczy posiedzenie przedstawicieli zainteresowanych gmin i sejmiku powiatowego, celem powzięcia ostatecznych decyzji. Sfinansowanie tego projektu nastąpić ma drogą udzielenia odpowiednich gwarancji przez miasta i sejmik powiatu.

Nieprawdza wiadomość o zmianach MSZ

Dowiadujemy się z kół miarodajnych, iż zamieszczona przez część prasy warszawskiej wiadomość o przygotowywanych jakoby poważnych zmianach personalnych w ministerstwie spraw zagranicznych nie odpowiada prawdzie.

Żadne zmiany na stanowiskach dyrektorów departamentów i naczelników wydziałów — nie są zamierzone.

Zamordowane astrologa

W pobliżu Berlina znaleziono w lesie zwłoki zamordowanego mężczyzny, w którym polica rozpoznała znanego jasnowidza Hansse na Steinschneidera, wydawcy pisma astrologicznego w Berlinie. Jasnowidz został zastrzelony. Wyrażone jest przypuszczenie, iż morderstwo dokonane zostało na tle politycznym, gdyż jasnowidz w ostatnich czasach silnie angażował się politycznie na rzecz narodowych socjalistów.

KRONIKA

wtorek
11
kwietniaBYDGOSZCZ
Kalendarzyk rzym.-kat.
Poniedziałek Wielki, Ezechiela
Wtorek Wielki, Leona

— Dyżur nocny aptek do niedzieli, dnia 16 bm. włącznie pełnią: Apteka Centralna, ul. Gdańska 27, tel. 9-94 i Apteka Pod Lwem, Okole, Grunwaldzka 37, tel. 1-91.

Z TEATRU MIEJSKIEGO.

Tani poniedziałek wypełni ostatni raz w okresie przedświątecznym „Prymas cyganów” Kalmana.

W pełnych próbach „Kobieta i szmaragd”, angielska sztuka o podkładzie sensoryjnym Jenkins'a. Reżyseruje M. Bogusławski. Jednocześnie artyści studjują „Don Karlosa” Schillera.

REPERTUAR KIN.

Apollo: porywający potęgą film produkcji polskiej p. t. „Dziki pola”, odkrywający pełnię tragedii nieznanymi bohaterów, jeńców wojennych, którzy w obozach koncentracyjnych Rosji przeżywają piekło dantejskie. Jako nadprogram ciekawy dodatek.

Bałtyk: — król sensacji Eddie Polo w emocjonującym filmie p. t. „Naszynek Ramony”, oraz polski film p. t. „Mascotte”. Całość 29 aktów. Początek o godzinie 18.

Kryształ: — dawno oczekiwany arcyfilm reżyserji King Vidora, film, który zdobył na konkursie najlepszych dzieł kinematografji w Paryżu I nagrodę, p. t. „Czemp”. Wzruszająca do głębi opowieść o miłości ojca do synka i synka do ojca — realizują: niezrównany Wallace Beery i cudowne dziecko Hollywoodu, Jackie Cooper. Ponadto doborowy nadprogram z najnowszym tygodnikiem aktualności Foxa.

Marysięka: „Pod czarem Neapolu” i „Skrzydła floty”.

Nowości: monumentalny film p. t. „W cieniu krzyża”.

Rewja: — wspaniały program, na który składają się dwa atrakcyjne filmy: polski p. t. „Wiatr od morza”, osnuty na tle powieści Zeromskiego z Eug. Bodo i Adamem Brodziszem w rolach głównych oraz wielki dramat miłosny p. t. „Nieśmiertelna miłość”.

Słońce: dotychczas niewidziany film p. t. „Jedynaczka Cohna i Kelly”, z niezrównanymi komikami amerykańskimi: Cohnem i Kelly. Jako nadprogram igrzyska olimpijskie i tygodnik filmowy.

Z miasta

— Organizacja Przeproszenia Wojskowego Kobiet podaje do wiadomości, że dnia 12 kwietnia o godz. 18 w świetlicy odbędzie się zebranie towarzyskie.

— Apel do b. Legionistów. Sekretariat Zw. Legj. Polsk. Oddz. w Bydgoszczy prosi Kolegów o natychmiastowe zgłoszenie osobiste danych personalnych, koniecznych dla rejestracji w P. W. Sekretariat czynny codziennie od 17—18, Jagiellońska 5 pok. 20.

— Konferencja rodzicielska w Męskiej Szkole Powszechnej im. św. Jana odbędzie się w poniedziałek, 10 bm. o godz. 17. Uprasza się rodziców i opiekunów o punktualne przybycie.

— Requiem Mozarta na koncercie wielkoczwartkowym w Teatrze Miejskim wystawione będzie staraniem Miejskiego Konserwatorium Muzycznego w Bydgoszczy. Potężne to arcydzieło muzyki religijnej, w którego wykonaniu biorą udział chóry i orkiestra symfoniczna M. K. M. oraz soliści Felicia Kryszewiczowa (sopran), Janina Jabłońska (alt), Adam Gruszczyński (tenor), Władysław Bak (bas), przygotował dyrygent prof. Alfons Roesler. Czysty dochód z koncertu przeznaczono na Bratnią Pomoc Uczniów M. K. M. Sprzedaż biletów po cenach znizowanych od 40 gr do 2,50 zł w kasie Teatru Miejskiego i w Księgarni i Składzie Nut Jana Idzikowskiego, Gdańska 23.

— Wielkoczwartkowy koncert religijny w Teatrze Miejskim, na którym wykonane zostały przepiękne arcydzieła Mozarta, Requiem na głosy solowe, chóry i orkiestrę zapowiada się jako niezwykle zdarzenie w życiu muzycznym naszego miasta. Bilety po cenach znizowanych są już w sprzedaży w kasie Teatru Miejskiego i w Księgarni i Składzie Nut Jana Idzikowskiego, Gdańska 23.

— Kto zgubił? W Miejskim Urzędzie Porządku Publicznego w miejscu, złożono znalezione koszyk z zawartością oraz portmonetkę, jak również zgłoszono przybłąkanego psa. Prawo własności należy zgłosić w tymże urzędzie ul. Grodzka 25 pokój 21.

— Błyskawiczny turniej piłki nożnej w Bydgoszczy. Z okazji 25-lecia S. M. P. urzą-

W Bydgoszczy powstało Towarzystwo Polsko-Czechosłowackie

W ub. sobotę w Klubie Polskim, przy ul. Gdańskiej 50 odbyło się konstytucyjne zebranie celem założenia w Bydgoszczy Towarzystwa Polsko-Czechosłowackiego.

Zebranie, w którym wzięli udział najpoważniejsi obywatele naszego miasta zajął inicjator Towarzystwa p. dr. Kazimierz Szymanowski, wygłaszając stosowne przemówienie. Następnie, przewodniczący obrad, p. prezydent miasta Leon Barciszewski scharakteryzował szczegółowo cel i zadania podobnych Towarzystw, dowodząc, iż wzajemna współpraca obu narodów, w dziedzinie zbliżenia kulturalnego i gospodarczego ma głębokie znaczenie w życiu międzynarodowym.

Z okazji zebrania konstytucyjnego p. dr. Szymanowski wygłosił ciekawy odczyt „O rozwoju stosunków historycznych między Polską a Czechami”, zaś prof. Monasterski przedstawił ze znajomością rzeczy sytuację narodowościową i gospodarczą dzisiejszej Czechosłowacji.

W dyskusji zabierali głos pp.: red. Fiedler, mgr. Wójcik, dr. Wiecki, dr. Sioda, dr. Nieduszyński, radea Stobiecki i in., popierając całkiem wiele inicjatywę utworzenia w Bydgoszczy Towarzystwa Polsko-Czechosłowackiego. Po przyjęciu statutu, dokonano wyboru Zarządu

Towarzystwa, w skład którego weszli pp.: dr. Kazimierz Szymanowski — prezes, radea Stobiecki, dr. Nieduszyński — wiceprezes, magister Wójcik — sekretarz, architekt Grodzki — skarbnik, oraz redaktorzy: Fiedler, Formański, Dobrostański i prof. Monasterski — jako lawnicy. Komisję rewizyjną tworzą pp. Dr. Wiecki, wiceprezydent miasta dr. Chmielarski, i dyr. Maryński.

Celem niezwłocznego przystąpienia do pracy, określonej statutem — powołano do życia trzy sekcje, których kierownictwa spoczywać będą w rękach członków Zarządu. W ten sposób zorganizowano:

- 1) Sekcję Turystyczną z red. Fiedlerem i dr. Nieduszyńskim,
- 2) Sekcję Propagandową - Oświatową z redaktorami Formańskim i Dobrostańskim,
- 3) Sekcję Gospodarczą, z pp. radeą Stobieckim, prof. Monasterskim i mgr. Wójcikiem.

Równocześnie uchwalono uruchomić sekretariat który funkcjonować będzie u p. architekta Grodzkiego (Plac Wolności 5, tel. 19 15) Sekretariat przyjmuje pisemne, lub telefoniczne zgłoszenia nowych członków, którzy zobowiązani są do wpłacenia 1 zł tytułem wpisowego, oraz 4 zł. składki rocznej.

„enow

Z 31 koła BBWR

Na walnym zebraniu dorocznym koła 31 B. B. W. R. w dniu 7 b. m. dokonano wyboru nowego prezjdum Koła w następującym składzie: zastępca prezesa — p. kier. poc. Kłomski, sekretarz — p. asystent Ciemniński, zastępca sekretarza — p. adiunkt Krupa, skarbnik — p. st. asystent Najdowski.

Referat p. Prezesa Lisieckiego pod tytułem „Historyczny Zarys Pomorza” wzbudził wielkie zainteresowanie w zebranych i wywołał obszerną dyskusję, w której zabrali głos pp.: inż. Wojciechowski, zawiad. stacji Kalinowski, asystent Sobański, kier. poc. Kiedrowski, asesor Klunder.

Po dyskusji została przez zebranych jednogłośnie przyjęta rezolucja następującej treści: Członkowie 31 kolej. koła BBWR biorąc pod uwagę ostatnie stanowisko Niemiec i ostatnie posunięcia rządu niemieckiego przeciwko Państwu Polskiemu i obywatelom polskim, zwracają się do wszystkich kół BBWR, aby członkowie ich zastosowali ścisły bojkot wszystkich niemieckich gazet i filmów, oraz niemieckich wyrobów i towarów.

Tylko taki system uderzenia w najczulszą a mianowicie — finansową stronę Niemca, może osiągnąć odpowiedni wynik i pociążyć Niemca, iż z Polską i Polakami musi się liczyć.

Opierając się na decyzji konferencji wszystkich organizacji, zwołanej przez Bydgoski Oddział Legionistów w dniu 6 kwietnia b. r., celem ustalenia programu walki z niemieczyzną, członkowie koła 31. zobowiązują się ściśle stosować do wskazówek wyłonionego w tym celu przez powyższe organizacje — Wykonawczego Komitetu.

Włamywacze grasują

Wczorajszej nocy, jacyś nieznani sprawcy włamali się do pokoju zajmowanego przez personel firmy rzeźniczej Leon Langner, przy ul. Dworcowej 7. Włamywacze, splądrowawszy wszystkie kąty, skradli garderobę, oraz drobne oszczędności pracowników w sumie ca 30 zł.

Złodziejczków poszukuje policja. P. Wojciech Rutkowski (Mazowiecka 3) zgłosił na jednym z posterunków PP. w Bydgoszczy, iż ub. nocy włamali się do magazynu przy jego składzie złodzieje których łupem padło 100 par opraw gumowych do pedałów rowerowych, łącznej wartości około 100 zł.

Na strych domu nr. 120 przy ulicy Gdańskiej włamali się nieznani sprawcy, którzy skradli znajdującą się tam bieliznę na szkodę p. Józefa Chęcińskiego. Jak widać z powyższego zestawienia włamywacze w czasie ub. doby „funkcjonowali” sprawnie. Ale nie przynosiła im to korzyści, bowiem ujęła 9 osób za kradzież, 3 za paserstwo i 1 za sprzeniewierzenie.

Tcha nocy sylwestrowej

Bezpośrednio po Nowym Roku, donosiliśmy na ten miejscu, iż w czasie „nocy sylwestrowej”, jacyś nieznani sprawcy skradli z garderoby Hotelu „Pod Orłem” futro p. mec. Domkego z Bydgoszczy, wartości 1200 zł. — Sprawców niebawem ujęto.

W dniu wczorajszym Sąd Grodzki rozpatrywał tę sprawę w rezultacie czego jeden ze sprawców, niejaki Henryk Dzieciowski został skazany za kradzież na 6 miesięcy więzienia. Drugiego oskarżonego niej. Ryszarda Gnatwińskiego Sąd z braku dowodów uwolnił od kary i winy.

Nieco ostrożniej pp. motocykliści

W dniu wczorajszym, najechany został przez motocykl nr. rej. P. Z. 47.744 niej. Samuel Goettel, zam. przy ul. Leszczyńskiego 22. Wskutek wypadku przechodzień doznał, na szczęście, lżejszych obrażeń, jednak musiał się udać pod opiekę lekarza.

Niefortunnym motocyklistą, uważającym się prawem kaduka za niepodzielnego pana ulicy jest p. Juliusz Jabłoński z Bydgoszczy (ul. Gdańska 39).

Gdy szofer ma oko z guzika...

Wczoraj późnym wieczorem, na ul. Marszałka Focha, tuż u wylotu ul. D-ra Emila Warmińskiego — nastąpiło zderzenie autodozki (nr. boczny 45), z tramwajem, zderzającym z Wilczaka ku Placowi Teatralnemu. Winę wypadku ponosi kierowca auta, który usiłował przesiłnić się z prawej strony elektrowozu w ul. Warmińskiego. Zamiar ten nie udało mu się, gdyż ulica jest w tym miejscu zbyt wąska. Samochód wkleszczony pomiędzy tramwaj a chodnik, został lekko uszkodzony. Szofer oraz pasażerowie dozołki, wyszli bez szwanku.

Odznaka broni pancernej

W centrum wyszkolenia broni pancernej odbyło się w dniu wczorajszym rozdanie przez gen. Fabrycego, pierwszego wiceministra Spraw Wojskowych odznak pancernych oficerom i podoficerom. Zdjęcie nasze przedstawia moment rozdawania Odznak przez gen. Fabrycego.

Organizacja osadników w powiecie bydgoskim

Ub. soboty odbyło się — w sali „Pod Lwem” walne zebranie Zawodowego Związku Włościańskiego na powiat bydgoski, przy nader licznych udziałach członków i sympatyków.

W toku ożywionych obrad, przeprowadzonych pod przewodnictwem p. Dudzińskiego z Góścieradza — zebrani postanowili rozwiązać Zawodowy Związek Włościański, opierając swą pracę zawodową o Wielkopolskie Towarzystwo Kółek Rolniczych, zaś polityczne zagadnienia osadnictwa na zasadzie współpracy z BBWR, w specjalnie utworzonej Sekcji Osadniczej.

dza O. P. N. „Gwiazda” w dniu 23 kwietnia br. błyskawiczny turniej piłkarski z udziałem klubów miejscowych, należących do K. W. F. i P. W. oraz zamiejscowych należących do P. Z. P. N. Zależnie od ilości zgłoszonych drużyn rozgrywki odbędą się systemem olimpijskim lub ligowym. Zgłoszenia wraz z wpisem w wysokości 2 zł od drużyny przyjmuje świetlik Edmund, ul. Grunwaldzka 81 m 1 do dnia 11 bm.

— Komitet W. F. i P. W. podaje do wiadomości zainteresowanych, że przyjmuje się zgłoszenia kandydatów do szkół podoficerskich dla małoletnich. Kandydaci w wieku od 15 do 17 lat mogą zgłaszać się w Powiatowej Komen-dzie P. W. (Magistrat ul. Farna do dnia 12 kwietnia br. w godz. od 15 do 17.

— Sokół I. W poniedziałek, dnia 10 bm. o godz. 8 wiecz. odbędzie się zebranie Zarządu w lokalu drh. Zółkiewicza, przy ul. Śniadeckich. Ważność spraw wymaga przybycia wszystkich członków.

— Magistrat zwraca uwagę na ogłoszenie.

Na przewodniczącą tej sekcji wybrano p. Ostrowskiego z Trzecieca, Wiceprezesem wybrano pp. Zarembe z Lucimia. Rassmusa z Kruszyna, sekretarzem — p. Zyska z Nowego Dworu, skarbnikiem — p. Sukowskiego z Kruszyna.

W dalszym ciągu obrad zebranie uchwaliło jednogłośnie wysłać podziękowanie za zajęcie się sprawami osadniczym pp. płk. Sławkowi, wiceministrowi Dolanowskiemu, wiceministrowi Kasieńskiemu, p. s. Osieńskiemu, wojewodzie Kirtkliczewi i naczelnikowi Walickiemu. — Odnośnie listy wszyscy zgromadzeni podpisali.

które ukaże się w najbl. n-rze Orędownika m. Bydgoszczy, w sprawie przydzielenia 5-go okręgu kominarskiego Maksymilianowi Dro-piewskiemu, a 7-go Attonowi Erdmanowi.

Uszkodzenie progu słuzy w Lisimogonie Defekty już usunięto

Ub. soboty nad ranem uszkodzony został wskutek parcia wody, drewniany próg przy słuzy w Lisimogonie powiatu bydgoskiego, w następstwie czego komunikacja żegluga na górnej Noteci uległa przerwie. Przyczyną defektu było spróchnienie drzewa progu, który pamięta jeszcze czasy przedwojenne.

Powiadomiona o wypadku bydgoska Inspekcja Dróg Wodnych zarządziła natychmiast roboty naprawcze, które trwały przez sobotę do niedzieli rano. W dniu wczorajszym uszkodzenie zostało usunięte, wobec czego komunikację żeglugaową na tr. odcinku wznowiono.

Pod hasłem: praca dla bezrobotnych

Fundusz Pracy rozpoczął już działalność

Na posiedzeniu inauguracyjnym naczelnego Komitetu Funduszu Pracy p. premier Prystor wygłosił przemówienie, w którym m. in. powiedział:

Celem Funduszu Pracy będzie przeprowadzenie z pośród całego mnóstwa robót potrzebnych, pożytecznych, koniecznych — takich robót, któreby własnie dla sprawy bezrobocia miały największe znaczenie; to znaczy takich, któreby zawierały w swoich kosztach największy procent robocizny, oraz takich, któreby pomogły zmniejszyć napięcie bezrobocia w tych ośrodkach, gdzie ono jest największe, a zatem Górny Śląsk, Zagłębie Dąbrowskie, województwo łódzkie, Warszawa. Niektóre roboty zostały już rozpoczęte.

W zakończeniu p. Premier wyraził życzenie, aby prace, zapoczątkowane przez Fundusz stały się zachętą i podniętą dla wszystkich obywateli do podejmowania robót, mogących zmniejszyć bezrobocie i by stały się one zapoczątkowaniem nowego, żywszego okresu w naszym życiu gospodarczym.

Dyrektor naczelny Funduszu Pracy, poseł Madejski, przedstawił główne cele, do jakich dążył ma Fundusz Pracy.

Przedewszystkiem Fundusz Pracy ma na celu jak największe zatrudnienie bezrobotnych. Dążyć do tego będzie trzema drogami: przez prowadzenie robót sezonowych, przez stwarzanie trwałych źródeł pracy i przez kontynuowanie sprawiedliwego podziału pracy w zakładach przemysłowych, jak dzielenie się robotników dniówkami, kasowanie godzin nadliczbowych itp.

Drugą wytyczną w działalności Funduszu Pracy będzie dążenie do tworzenia samodzielnych warsztatów pracy: przez osadnictwo wewnętrzne, osadnictwo podmiejskie, ogrodnictwo działkowe i wreszcie zapatrywanie bezrobotnych rzemieślników fabrycznych w potrzebne im narzędzia, aby mogli stworzyć własne warsztaty pracy. Trzecią dziedziną pracy będzie prowadzenie pomocy doraźnej dla tych bezrobotnych, którzy nie znajdują zatrudnienia.

70 milionów na robociznę

Fundusze na prowadzenie całej akcji pochodzić będą z specjalnych opłat uchwalonych przez Sejm w ustawie o Funduszu Pracy. Z budżetu państwowego ministerstwo opieki społecznej udzieli dotacji w wysokości 20 milionów złotych, a związki samorządowe ze swych budżetów w sumie łącznej 10 milionów złotych. Na cele tych funduszy pobierane będą w dalszym ciągu różne opłaty, które ankasowane dotychczas były przez Fundusz Pomocy Bezrobotnym. Ministerstwo skarbu odstąpiło Funduszowi Pracy szereg zaległych podatków na ogólną sumę 50 milionów złotych, przyczem podatki te mogą być pobierane przez Fundusz Pracy w naturze, a więc w towarach potrzebnych do prowadzenia robót publicznych, względnie w postaci pracy zadłużonych podatników. Wszystkie sumy razem, obliczając bardzo ostrożnie, powinny przynieść Funduszowi Pracy sto kilka milionów złotych. Z sumy tej 30 milionów złotych przeznaczone zostanie na prowadzenie pomocy doraźnej dla niezatrudnionych bezrobotnych. Pozostałe 70 milionów przeznacza Fundusz Pracy niemal całkowicie na koszty robocizny.

Jakie roboty będą prowadzone

W działalności Funduszu Pracy przyjęta została zasada nie subsydjowania, lecz udzielania pożyczek na prowadzenie robót, które zgłoszone zostaną do Funduszu Pracy. Fundusz Pracy sam robót tych prowadzić nie będzie. Wykonanie ich spoczywać będzie w rękach inwestujących in-

Za kradzież i wublianie szub pośród p. Wypilewski i rok

W dniu 29 grudnia ub. roku został zasądzony robotnik Józef Wypilewski za kilka kradzieży i wybijanie szyb w składach w Gdyni na 9 miesięcy więzienia.

Prokurator uznał karę tę za zbyt łagodną i założył apelację.

Sąd apelacyjny uznał słuszność wywodów prokuratora i podwyższył karę oskarżonemu na jeden rok więzienia.

ciatorów. Inicjatywę do wszczęcia robót zgłaszać mogą poszczególne resorty administracji rządowej, samorządy, instytucje społeczne i gospodarze i wreszcie osoby prywatne. Punkt ciężkości Funduszu Pracy kładć będzie na roboty nowe. Pierwszeństwo przyznawane będzie zgłoszonym robotom w pewnej kolejności. Przedewszystkiem Fundusz Pracy popierać będzie inwestycje wielkie o ogólnopństwowym gospodarczym znaczeniu, jak budowa linii kolejowych, szos, dróg wodnych, meljoracje terenów itp.

Przy robotach zatrudnieni będą tylko robotnicy zarejestrowani w państwowych urzędach pośrednictwa pracy. Wyjątek od zasady stanowić mogą: osoby odrabiające zaległe podatki, bezrolni włościanie, pozostający bez środków do życia, a za-

mieszkali w rejonach prowadzonych robót i fachowcy. Bezrobotni zatrudnieni zostaną w zasadzie przez trzy dni w tygodniu, o ile roboty prowadzone będą w miejscu zamieszkania bezrobotnego, a 5 dni w tygodniu, o ile prowadzone będą poza miejscem zamieszkania bezrobotnego. Stawki dniówkowe będą niższe, niż przeciętne stawki w przemyśle; w zasadzie wysokość stawki określona została na 3 złote dziennie dla całego kraju, a dla Warszawy, Śląska i Łodzi — 4 złote.

Przerobnicza zostanie na robociznę suma co najmniej około 60 milionów złotych, która zwiększyć się może nawet w dwójnasób. Preliminarz budżetowy Funduszu Pracy na pierwsze trzy miesiące, t. zn. kwiecień, maj, czerwiec wyznaczony został w wysokości 20 milionów zł.

28 kilometrów dróg na Pomorzu w planie robót Ministerstwa Komunikacji

Ministerstwo Komunikacji opracowało program najpilniejszych robót drogowych, jakie mają być wykonane w latach 1933—1935. — Projekt przewiduje wybudowanie względnie zasadniczą przebudowę 688 kilometrów dróg. Koszt tych prac oszacowany został na sumę 77 milionów 600 tysięcy złotych. Roboty te obejmują drogi warszawskiego węzła drogowego, drog. węzła krakowskiego, dalej drogi dąbrowskiego zagłębia węglowego, drogi na t. zw. trakcie lwowskim między Lublinem a To-

maszowem, a wreszcie dokończenie dróg tranzytowych na Pomorzu długości 28 kilometrów. Poza ten projekt przewiduje budowę szeregu nowych dróg państwowych w województwie wileńskim i w okręgach łuckim i gdyńskim.

Część robót tych wykonana zostanie prawdopodobnie w ciągu bieżącego sezonu budowlanego, jako część tegorocznych robót publicznych wchodzących w skład planu, opracowanego na podstawie ustawy o Funduszu Pracy.

Wyrok w procesie o zajścia świeckie

Sąd Apelacyjny zatwierdził wyrok skazujący czterech b. członków O. W. P. na więzienie

Przed Sądem Apelacyjnym odbył się proces w sprawie głośnych na terenie Świecia zajść w październiku 1931, wywołanych przez b. członków O. W. P.

Na ławie oskarżonych zasiedli dwaj posłowie Stronnictwa Narodowego Sacha i Mazur, oraz b. kierownik OWP niejaki Zbigniew Łukaczyński. Ponadto oskarżeni byli b. członkowie OWP: Leon Trykowski ze Świecia, Jan Szamborski z Grudziądza i Maksymilian Mindykowski z Przechowa pow. Świecie.

Wszyscy oskarżeni byli o to, że

w dniu 25 października 1931 w Świeciu z okazji zjazdu OWP, spowodowali zbiegowisko, a następnie wystąpieniami swymi utrudniali czynności urzędowe organom policji.

W wyniku ponownie przeprowadzonej rozprawy Sąd Apelacyjny wydał wyrok skazujący osk. Łukaczyńskiego i Trykowskiego po 3 miesiące więzienia, Szamborskiego i Mindykowskiego po 2 miesiące więzienia. Oskarżeni Sacha i Mazur zostali uwolnieni. Na podstawie rozporządzenia o amnestji oskarżonym karę darowano.

Próbując karabin — zastrzelił swego sąsiada

Spokojna wieś Cierplewo w pow. bydgoskim wstrząśnięta została przedwczoraj strasznym wypadkiem, jaki spowodował mieszkaniec tejże wioski, niejaki Czesław Zmudziejewski.

Dwudziestokilkuletni syn gospodarza Żmudziejewskiego — Czesław, przerobił sobie, znaleziony gdzieś stary karabin wojskowy i celem wypróbowania go udał się na pole. W czasie próbnego strzelania, Zmudziejewski,

prawdopodobnie wskutek nieostrożności postrzelił przechodzącego, w odległości około 200 kroków, niejakego Wacława Borgennagel'a. Nieszczęśliwy, ugodzony śmiertelnie w głowę, jeszcze przed przybyciem lekarza z odległego Koronowa — zmarł, nie odzyskawszy przytomności.

Niefortunnego strzelca aresztowano. Wypadek ten wywołał wśród mieszkańców wioski i okolicy przynębiające wrażenie.

Z tajemnic przemysłu

Jednym ze źródeł istnienia w handlu pokątnym papierosów pochodzenia nielegalnego, jest przemyt tytoniu z Niemiec. Odbywa się on głównie wzdłuż południowo-zachodniego odcinka naszego z Niemcami pogranicza.

Oprócz ludzi, którzy trudnią się przewożeniem lub przenoszeniem kontrabandy, istnieją szajki, które chętnie i współdziałają jej w rozmaity sposób. Ten występny i na szkodę Państwa działający proceder posługuje się swoistą lańcuchową organizacją odbiorców. Towar zanim się do ich rąk dostaje, przechowują inni „specjaliści” w gliniankach, norach i wszelkiego rodzaju jaskiniach, gdzie kryje się nędza z występkiem pospolu.

Dopiero stamtąd w odpowiedniej chwili zmyślonej czujności policji celnej, dalszą kontrabandą dostaje się do większych ośrodków, gdzie inni znów ludzie przerabiają surowy a często już zwilgotniały i zepsuty materiał tytoniowy na papierosy przemycane.

Za centralę, gdzie odbywa się ta nielegalna fabrykacja z przemysłu niemieckiego, uchodzi — Częstochowa.

Głęboka nieświadomość wśród nabywców tego artykułu, zarówno co do źródła pochodzenia tytoniu, jego liczej jakości, jak warunków fabrykacji papierosów nielegalnych ułatwia ich zbyt rycerzem tego przemysłu.

Zrozumiałą jest rzeczą że do przemysłu nadają się tylko najlepsze gatunki tytoniu: — transport kontrabandy lepszych a więc droższych rodzajów tytoniu, przedstawiałby zbyt wielkie ryzyko i nie znajdowałby nabywców z powodu wysokiej ceny tych gatunków.

Do strat materialnych jakie ponosi z fabrykacji potajemnej papierosów i przemysłu tytoniu Państwo Polskie, dodać należy straty poniesione przez naiwnych amatorów zakazanego owocu, którzy za zły towar płacą dobre pieniądze.

N. N.

Przy braku apetytu, kwaśnem odbijaniu się, zepsutym żołądku, wadliwym trawieniu, obstrukcji, wzdęciu kiszek, zaburzeniach przemiany materji, pokrzywce i swędzeniu skóry naturalna woda gorzka „Franciszka-Józefa” usuwa z organizmu substancje gnilne, zatrzuwające organizm. Zalecana przez lekarzy. (1746)

żądać w aptekach i drogerjach.

Ruch statków w porcie gdyńskim w marcu

W miesiącu ubiegłym do portu gdyńskiego weszło i wyszło zeń na morze ogółem 650 statków o łącznej pojemności 489.701 ton rej. netto (weszło 326 statków, o pojemności 250.082 t. r. n., wyszły 324 statki o pojemności 239.619 t. r. n.) Pierwsze miejsce w ruchu portowym zajęła — jak zwykle — bandera szwedzka, drugie — bandera polska i trzecie duńska. We dług kolejności bander poszczególnych państw ruch ten przedstawiał się, jak następuje:

	ton. rej. netto	statków
1. Szwecja	120.330	158
2. Polska	84.455	77
3. Danja	80.679	130
4. Niemcy	73.684	138
5. Norwegja	36.053	57
6. Stany Zjedn. Am.	19.562	6
7. Grecja	16.187	6
8. Finlandja	13.839	17
9. Anglja	12.756	5
10. Estonia	7.475	14
11. Łotwa	7.383	5
12. Holandja	5.863	11
13. Hiszpanja	5.098	2
14. Panama	3.071	1
15. W. M. Gdańsk	1.734	15
16. Czechosłowacja	1.532	8

Sredni tonaż statku, zawijającego do Gdyńi w marcu wynosił 767,1 ton rej. netto. W porcie stało średnio 31 statków, średnia długość zaś postoju statku wynosiła 68,6 godzin.

LOS I. kl. 27 Loterii Państwowej już można nabyć w kolekturze **PAWEŁ BILLERT TORUŃ, NOWY RYNEK**

Kto wygrał?

W dwudziestym szóstym dniu ciągnięcia Loterii państwowej poza wygraną 50000 zł., 10 tysięcy i 5 tysięcy po 2 tysiące zł. padło na numery następujące 71267+ 73143 76602+ 79238 84212 87414 95577 107670 108848 123832+ 127695+ 133919

Zł. 1000 na nr.: 6541 9593 10299 14477 17817 19693 30017+ 32123 35973 49517 50977 59380 62766 63735 68267 74236 86926 89869 95244 95567 99175 108385 117150 118556 122110 129157 130278 130652 131792 135348 141923.

Sprawdzajcie swoje losy w Kolekturze Szczęścia **KAFTALA BYDGOSZCZ** ulica Jagiellońska 2 ciągnięcie V-jej klasy trwa do dnia 11 kwietnia br. Główna wygrana 1000000 zł. padnie w ostatnim dniu ciągnięcia Losy I-szej klasy 27 Loterii są już do nabycia. 1116

Echa katastrofy kolejowej w Serocku pod Świeciem

W dniu 18 października ub. roku na stacji Serock (pow. Świecie), wskutek mylnie nastawionej zwrotnicy, najechał pociąg osobowy, na manewrujący pociąg towarowy, tak, że maszyna i branker pociągu osobowego wykoleił się. Na szczęście ofiar w ludziach nie było. Za to nieważne nastawienie zwrotnicy został zasądzony przez sąd okręgowy w Grudziądzu — zwrotniczy i zarazem zawiadowca tej stacji Jan Sierant, na jeden miesiąc więzienia. Sąd Apela cyjny wyrok ten oskarżonemu zatwierdził.

Wesoły kacik

ŚLUSZNE PYTANIE.

— Ileż ty masz książek! Ale dlaczego nie nabyłeś żały?

— A któż mi pożyczysz szafę?

W SZKOLE.

— Co się wydarzyło w roku 1483 — pyta nauczyciel małego Janka.

— Urodził się Luter.

— Dobrze. A co się wydarzyło w roku 1487?

Dłuższa pauza. Wreszcie pada odpowiedź: — Luter ukończył cztery lata.

CHELMNO

Zjazd delegatów Straży Pożarnych. W sob. środę odbył się w Chełmnie zjazd delegatów Okręgu chełmińskiego Och. Straży Pożarnych, który zajął prezesa okręgowy p. starosta Biały. Do przyjazdu zjazdu powołano prezesa Hądziłkę z Chełmna, Obczyńskiego z Starogardu i Zakrzewskiego z Czarz, poczem złożył obszerny sprawozdanie z całorocznego działalności naczelnik okręgowy Szuprzyński. Z sprawozdania wynika, że obecnie mamy w powiecie 23 straż z 417 członkami.

Pożarów było w powiecie w ub. roku 23, — które spowodowały 284 tys. zł. strat materialnych. Wszystkie strażnie brały gremialnie udział w wszystkich uroczystościach i świętach narodowych oraz imprezach sportowych i strzeleckich.

Tydzień Strażacki w powiecie chełmińskim udał się najlepiej na całym Pomorzu i przyniósł 1290 zł. czystego zysku. Ze sprawozdania skarbnika Makowskiego stwierdzono dochód w ub. roku zł. 3644, a rozchód 3664 zł. W dyskusji nad sprawozdaniem zabierali pp. Hądziłki, Tatarski i Golenia. Na wniosek komisji rewizyjnej udzielono zarządowi jednoznacznie pokwitowania. W miejsce wylosowanych 3 członków zarządu okręgowego wybrano pp. Szuprzyńskiego i Gawrona z Chełmna oraz Lewandowskiego z Lisewa.

— **Zorganizowanie Oddziału żeńskiego Z. S.**

Ostatnio odbyło się organizacyjne zebranie Oddziału żeńskiego Z. S. Po przemówieniach przystąpiono do wyboru zarządu. Prezeską wybrano wicestarostę ob. Rubczakową zastępcie kierowniczkę szkoły żeńskiej ob. Leszczyńską, sekretarką została naucz. p. Rudolfa, skarbniczką p. Piekarska, referentką wychowania obywatelskiego wybrano naucz. ob. Wiśniewską, komendantką naucz. ob. Wytusównę.

— **Samobójstwo właściciela domu.** Przez podejrzenie gardła nożem kuchennym odebrał sobie życie właściciel domu przy ulicy Polnej i Tomasz Pruszczyński. Powodem samobójstwa były kłopoty finansowe.

Wąbrzeźno

— **Zjazd Powstańców.** Ub. niedzielę odbył się w Wąbrzeźnie walny zjazd delegatów placówek Powstańców i Wojaków OK. VIII pow. wąbrzeskiego. Obszerniejsze sprawozdanie podamy w jednym z najbliższych numerów naszego pisma.

— **Z życia nauczycielstwa.** Dnia 2 kwietnia odbyło się zebranie „Ogniska” ZPNSP. w Wąbrzeźnie. Na zebranie przybył p. insp. szkolny Matuszkiewicz i delegat Zarządu Okręgowego p. Ciomborowski. Zebranie zajął prezesa pan Waclawski, witając gości i licznie zebranych członków.

Po przemówieniu p. inspektora Matuszkiewi-

cza referat o postulatach nauczycielstwa wygłosił delegat zarządu okręgowego.

— **Awans w Policji.** Posterunkowi Policji Państwowej pp. Przybylski z Książek i Przybulek z Kowalewa otrzymali awans na starszych posterunkowych.

Czersk

Z żałobnej karty. W ub. czwartek odbył się pogrzeb śp. Fankidejskiego emeryta kolejowego i b. rendanta Kasy Miejskiej. Po żałobnej Mszy św. kondukt poprowadził na miejsce wiecznego spoczynku ks. Zalewski w asyście ks. Przybysza. W smutnym tym obrzędzie udział wzięli urzędnicy Magistratu z p. burmistrzem Trybullem na czele, kolejowe P. W. oraz liczni przyjaciele i znajomi śp. Zmarłego.

Nowemiasło

— **Osobiste.** Komendant Powiatowy Policji Państwowej p. podkomisarz Skalski otrzymał awans do stopnia komisarza PP.

Skarb dziecka i matki
Puder, Mydło, Krem
BEBE
SZOFMANA

Programy radiowe

Poniedziałek dnia 10 kwietnia

Warszawa 12,10 Płyty. 15,50 Arje operowe i pieśni w wykonaniu Jana Kiepurę; 16,25 francuski — 16,40 Odczyt pt. „Złoto, banknot i czek”. 17,00 Koncert; 18,00 Odczyt dla maturzystów: „Polska współczesna” odczyt III — wygłosi dr. W. Lipiński. 18,25 Muzyka. 19,00 Rozmaitości; 19,20 Skrzynka pocztowa rolnicza 19,30 Na widnokręgu. 20,00 Skrzynka pocztowa techniczna. 20,20 Muzyka polska dla Danji. — 20,50 Koncert wieczorny. 22,00 Koncert ze Sztokholmu.

Wtorek, dnia 11 kwietnia

Warszawa 8,55 Transm. z Gł. Urzędu Loterii Państw. ciągnięcia głównego losu. 12,10 Płyty; 15,50 Najnowsze przeboje 16,20 Odczyt dla maturzystów pt.: „Zjednoczenie Włoch” — wygłosi prof. J. Iwaszkiewicz 16,40 „Wyprawa Zaliwskiego w roku 1833” wygłosi p. H. Naglerowa 17,00 Popołudniowy koncert symfoniczny. 18,00 Odczyt dla maturzystów „Polska współczesna” odczyt 4 wygłosi dr. W. Lipiński, 18,25 Muzyka; 19,00 Rozmaitości 19,20 Bieżące wiadomości rolnicze. 19,30 Feljton muzyczny pt.: — Czy i jaka jest przyszłość opery jako dzieła sztuki — wygłosi prof. H. Opieński. 20,00 Transmisja z Teatru Wielkiego w Warszawie. Opera „Turandot” G. Pucciniego. W 2 premierie — kwadrans literacki. Opowiadania Cypriana Kamila Norwida pt. „Cywilizacja”.

K. K. O.

MIASTA BYDGOSZCZY

w Bydgoszczy ul. Jagiellońska 4

wynajmuje schówki (safes'y) rozmaitych rozmiarów na dogodnych warunkach.

W myśl ustawy z dnia 16 marca 1933 o Funduszu Pracy (Dz. Ust. R. P. Nr. 22 poz. 163) schówki z dniem 1 kwietnia 1933 są wolne od dodatkowej opłaty w wysokości 5.— zł. miesięcznie. 3726

TORUN

PRZETARG DOBROWOLNY.

Dnia 11 kwietnia 1933 o godz. 10 sprzedawać będą na rachunek osoby trzeciej: rower męski; zbiórka licytantów, Szczytna 8. (1997) Chrzanowski, komornik sądowy.

623/33

BYDGOSZCZ

PRZETARG PRZYMUSOWY.

W dniu 12 kwietnia 1933 r. sprzedam najwięcej dającym za gotówkę o godz. 10 przy ul. Chodkiewicza nr. 14: bufet dębowy, kredens, stół okrągły rozkładany, 6 krzeseł pociągniętych gobeliną, pianino marki „Chamski” i 1 umywalkę z lustrem; przedmioty oszacowano na łączną sumę zł 2.320, które można oglądać w dniu licytacji w czasie wyżej oznaczonym Komornik Sądu Grodzkiego w Bydgoszczy Rew. I.

Zlec. nr. 743/8

OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego VII rewiru zam. w Bydgoszczy, ul. Śniadeckich 7 na zasadzie art. 602 i 604 K. P. C. obwieszcza, że w dniu 11 kwietnia br. o godz. 13 odbędzie się licytacja publiczna ruchomości znajdujących się w firmie W. Poczekaj w Bydgoszczy, ul. Pomorska 38, składających się: z kompl. urządzenia jadalni, pokoju męskiego, salonu, sypialni, oraz innych przedmiotów domowych jak kryształ, obrazy, dywany perskie, poduszki dekor., szafy do rzeczy itp.

Józef Czerniewicz, komornik Sądu Grodzkiego w Bydgoszczy.

Zlec. nr. 678/8

OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Bydgoszczy, VII rewiru zam. w Bydgoszczy, ul. Śniadeckich 7 na zasadzie art. 602 i 604 K. P. C. obwieszcza, że w dniu 11 kwietnia br. o godz. 10 odbędzie się licytacja publiczna 1 autobusu marki „Buick” oraz 1 motoru marki „Citroen” Nr. 1206 przy ul. Podolskiej 25.

Bydgoszcz, dnia 8 kwietnia 1933 r.

Józef Czerniewicz, komornik Sądu Grodzkiego w Bydgoszczy.

Zlec. Nr. 679/8

OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Bydgoszczy, rew. II S. Kustrzyński, zamieszkały w Bydgoszczy, ul. Gdańska 95 m 8 na mocy art. 602, 603, 604 K. P. C. ogłasza, że w dniu 12 kwietnia 1933 r. o godz. 11 (nie później jednak niż w dwie godziny) w Bydgoszczy przy ul. Jagiellońskiej 56 odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości składających się z silnika samochodowego firmy „Apollo”, silnika firmy „Brenator”, i samochodu firmy „Benz” nie kompl. oszacowanych na łączną sumę zł 1.200. Powyższe ruchomości można oglądać pod wskazanym adresem w dniu licytacji.

Bydgoszcz, dnia 8 kwietnia 1933 r.

Kustrzyński, komornik

Zlec. nr. 730/8

Każdą chorobę wyleczysz jeżeli regularnie używać będziesz ZIOŁA D-ra BREYERA

najsukuteczniejsze w nast. chorobach:

Nr. 1. — kaszlu, astmie, rozednie płuc	3.50
Nr. 2. — reumatyzmu, artretyzmu (złej przem. materji)	3.50
Nr. 3. — żołądkowo-kiszczkowych, wątrobowych, żółtacze 3.00	
Nr. 4. — nerwowych, bólu głowy, bezsenności, apatii do życia	4.00
Nr. 6. — blednicy, długotrwałej niedokrwistości	5.50
Nr. 7. — nerwowych i pęcherzowych	4.00
Nr. 9. — ogólnego zatrucia — przeczyszczające	1.50

Do nabycia w oryginalnym opakowaniu w aptekach, składach aptecznych i drogerjach, lub w wytwórni — POLHERBA Kraków-Podgórze Skrytka 48. Zainteresowani otrzymają na żądanie darmo z wytwórni broszurkę „Jak odzyskać zdrowie”. 8970

PRZETARG.

Rada Portu i Dróg Wodnych w Gdańsku ogłasza niniejszem publiczny przetarg na dostawę: 450 m³ żwiru przesianego i 50 m³ żwiru drogowego

dla Urzędu Budownictwa Portowego w Nowym Porcie. Warunki przetargu można otrzymać pocztą z Kasy Głównej Rady Portu w Gdańsku, Neugarten 28/29, za uprzednim nadesłaniem kwoty 2 gld. i opłatą kosztów przesyłki. Uwzględnione mogą być w terminie przetargu tylko oferty, do których dołączony został kwit Kasy Głównej Rady Portu na złożoną w myśl rozdz. B „Specjalnych warunków” gwarancję ofertową.

Termin przetargu: 22 kwietnia b. r. o godz. 10. Termin przydziału. 4 tygodnie. Gdańsk, dnia 7 kwietnia 1933 r.

Rada Portu i Dróg Wodnych w Gdańsku.

Przysposabiam do egzaminów, udzielam **lekcyj**

francuskiego, angielskiego niemieckiego i gry na fortepianie. Adamska, Sukienicza 4. Toruń. 8031

Pięgi

usuwa pod gwarancją „Axela-Krem”; słoik tylko 2.— zł. J. Gadebusch Poznań, Nowa 7. 1667

Kilka

większych dywanów tanio sprzedam Toruń, Szopena 19 parter front. 1047

Letnisko.

Mam kilka umeblowanych pokoi z kuchniami dla rodzin pragnących wyjechać na letnisko. Dom znajduje się w parku, w którym jest mała woda. Zupelnie przy słońcu. Do stacji kolejowej 2 klm., w powiecie grudziądzkim. Zupelną swobodą dla dzieci. Opal i produkty rolne dostarczam. Pojedynczym mogą dać całodzienną utrzymanie. Ceny podług umowy. Na odpowiedź proszę oplaconą kopertę. Zgłoszenia kierować proszę pod „T. K. G. Letnisko” do „Dnia Pomorskiego” Toruń lub do „Dnia Grudziądzkiego” Grudziądz, 1999

Łom czekoladowy

deserowy 1/8 kg.	45 gr.
mleczny 1/8 kg.	55 gr.
z ryzem 1/8 kg.	50 gr.
nadziwany 1/8 kg.	30 gr.

wyroby WEDLA stale na składzie po cenach fabrycznych

ZAJACE
Jajka wiel. anocne w największym wyborze po najtańszych cenach własnej fabrykacji poleca

F. Łęgowski Toruń, Szeroka 4. (1854)

Szoferzy

właściciele samochodów kupują najlepsze oliwy

samochodowe w blaszankach i luzem, najtaniej w Stacji Benzynowej w Toruniu przy ul. Łaziennej obok kawiarni Europejskiej, obsługa dzień i noc. 1861

ENIA

Barwniki do jaj. w 8 kolorach wszędzie do nabycia. T. Rzymkowski, Toruń, ul. Szeroka 43.

Ziemianka Polska

Toruń, ul. Żeglarska 26, poleca codziennie świeże mleko i youghurt. Na święta kielbasy, ciasto, mazurki. 1996

Mistrz

ceglarski, z dobremi świadectwami i długoletnią praktyką, poszukuje od zaraz posady w parowej cegielni. Zgłoszenia proszę kierować do Administracji „Dnia Pomorskiego” w Toruniu pod Nr. 1912. 1925

Gospodynie !!

„SABA” najlepsza farbka w płynie wszędzie do nabycia. 1982

Posiadłość

około 300 morgów

w okolicy Warlubia, zabudowania maszynowe, młyn wodny, od zaraz do wydzierżawienia.

Informacji udziela: 1946

Danziger Treuhand, Aktiengesellschaft, Gdańsk, Langgasse 32, I.

Z prawami szkół państwowych 8050

8-klasowe gimnazjum żeńskie

G. Winogrodzkiego w Wejherowie

oraz muje zapisy do wszystkich klas, poczynając od klasy 2-giej.

Przy gimnazjum wstępne klasy koedukacyjne, przygotowujące do gimnazjum nowego typu

Drogerja Perfumerja

UNIVERSAL

Toruń, ul. Szeroka 17, tel. 86. 1960

Stolarz

(meblowy) potrzebny od zaraz. Spółdzielnia 4 pułku lotniczego Toruń, godzina 10—12. 1995

Baczność

nadszedł

Papier

biały, pakowy kg. 70 gr.

ponad 5 kg. 65 gr.

przy balocie 60 gr.

półki zapas starczy

Władysław Rulerski

Grudziądz, Pańska 19. 1984

TAPETY

Farby Lakiery

najkorzystniej

Hurtownia

Jan Kapczyński

Toruń, ul. Szeroka 15.

Szczytna 15. 1872

WAPNO

palone w kawalkach poleca

najtaniej

M. Czubek i S-ka

Oddział. Toruń

ul. Piernikarska 3/7, róg

Browarnej, tel. 643. 1523

Ziemiaki

jadalne żółtomięsne „Indu-

strja” oddaje w każdej ilości

po korzystnej cenie loco

dom 1895

„Tranzyt” Toruń,

Przedzamcze 20 tel. 242.

Sery

pełnotłuste tyłżycki 1/2 kg

1,20 i 1,40 szwajcarski 2,20

śmietankowy 1,40 poleca

Gerszewski Toruń, Prosta

10, 1711

Syrop

spożywczy (jasny o przy-

smaku miodowym) i deser-

owy (ciemny) w cenie 35

groszy za funt do nabycia

w składach kolonialnych:

w Toruniu. 1390

JULJAN HOFFMANN,

Kościuszki 89.

JOZEF RANISZEWSKI,

Grudziądzka 77

FRANCISZEK NOWAK,

Szczytna 20.

DOMINIK KAMINSKI

Rybaki 43.

LEONARDA WIŚNIEWSKA,

M. Kiewicza 112.

STEFAN SOG, Piaskowa 3.

IGNACY NOGA, Podgórze

ul. Pułaskiego 49.

Ksawery Buczkowski,

Toruń, Rynek Nowomiejski.

Helena Zagrabka, Toruń,

Szosa Chełmińska 128.

„LUBAN WRONKI”

Przemysł Ziemniaczany Sp. Akc. Oddział w Toruniu, Szosa Lubicka 3 3/5 tel. 168

Remont

wszelkich maszyn rolniczych przemysłowych wykonuje sumiennie i korzystnie F. KUJAWSKI Toruń

Fabryka Maszyn Odlewnia Żelaza 1930

Sport i Kultura Fizyczna

Nr. 13.

Nasz tygodniowy Dodatek Sportowy

Rok IV

Wielka impreza sportowa

„Dnia Pomorskiego“

Pomorski drużynowy bieg na przelaj

Pierwszym niejako akordem rozpoczynającego się sezonu letniego w lekkoatletyce na Pomorzu będzie wielki Pomorski drużynowy bieg na przelaj o puchar przechodni „Dnia Pomorskiego“, który odbędzie się w Toruniu w niedzielę dnia 14 maja br.

Zainteresowanie tą wielką imprezą sportową jest wielkie. Zgłoszenia już wpływają. — Wśród dotychczas zgłoszonych zawodników znajduje się zwycięska drużyna „Polonji“ z Bydgoszczy, zeszłoroczny zwycięzca Lucjan Hocheisel.

Listę zgłoszonych dotychczas zawodników podamy niebawem.

Regulamin biegu jest następujący:

1. Pomorski Drużynowy bieg na przelaj o puchar „Dnia Pomorskiego“ odbywa się w Toruniu corocznie w pierwszej połowie maja (w drugą niedzielę po 1-szym).
2. Udział w biegu mogą brać zawodnicy z całego O. K. VIII, którzy ukończyli 18 rok życia.
3. Bieg odbędzie się w klasyfikacjach: drużynowej i jednostkowej. W klasyfikacji jednostkowej mogą brać udział drużyny klubów, względnie Stowarzyszeń (po 5 zawodników w drużynie). W klasyfikacji drużynowej mogą brać udział wszyscy zawodnicy.
4. Trasa biegu, start i meta podane będą przed biegiem. Trasa biegu wynosi około 5 km.
5. Podczas biegu obowiązują przepisy P. Z. L. A.
6. Prawidłowość biegu sprawdzać będzie komisja sędziowska, specjalnie do tego celu powołana.
7. W klasyfikacji drużynowej zwycięża drużyna, której trzej pierwsi zawodnicy osiągną najmniejszą ilość punktów.
8. Punktacja zawodników w biegu drużynowym odbywa się w następujący sposób:

zwycięzca otrzymuje punktów: 1, każdy zaś następny o 1 punkt więcej.

10. Nagrody: a) w biegu drużynowym: pierwsza drużyna puchar przechodni „Dnia Pomorskiego“, dla wszystkich zawodników zwycięskiej drużyny pamiątkowe żetony i dyplomy, następnie dwie drużyny otrzymują żetony i dyplomy.
- b) w biegu jednostkowym trzej pierwsi zawodnicy otrzymają nagrody pamiątkowe i dyplomy. Następnym 10 żetony i dy-

plomy, dalszych 10 dyplomy.

11. Puchar przechodni „Dnia Pomorskiego“ przechodzi na własność klubu po zdobyciu trzykrotnym, chociaż nie następującym kolejno po sobie.
12. Wpisowe wynosi 50 gr od zawodnika i 2 zł od drużyny.
13. Zgłoszenia nadsyłać należy do Torunia pod adresem: Redakcja „Dnia Pomorskiego“ Pomorski bieg drużynowy na przelaj, Toruń, ul. Szeroka 11.

Gryf remisuje z Olimpią

Zawody w piłkę nożną o mistrzostwo Pomorza klasy A

Pierwsze zawody w piłkę nożną klasy A o mistrzostwo Pomorza, rozegrane zostały w dniu 9 kwietnia w Toruniu na boisku miejskim.

Przed sędzią Mrukiem stanęły drużyny w następujących składach Olympia Grudziądz: Pilecki, Nawrocki, Kuleczyk, Preiss, Olszewski, Martyniński, Schranke, Jaszyński, Szychowski, Czapiński, Bajcz; Gryf — Toruń: Trenk, Wierchowski, Karczewski, Dolewski, Kusz, Klemens, Krause, Grenda, Jezierski, Zdrojewski, Ziółkowski.

Gra przez cały czas prowadzona była z lekką przewagą Gryfu, gracze którego przeważnie grali na połowie boiska gości, lecz wypady robione przez Olimpię przyniosły jej zdobycie dwóch bramek, strzelonych przez Czapińskiego. Miejscowi z trudem zyskali

wyrównujące bramki strzelone przez Jezierskiego i Dolewskiego.

Drużyna gości lepiej zgrana, wykazała więcej w grze ambicji, dążąc do zdobycia cennych punktów, natomiast miejscowi, mając wiele dogodnych sytuacji podbramkowych, nie umieli ich należycie wykorzystać, bawiąc się w różne hiperkombinacje podbramkowe.

W drużynie gości najlepsze zgranie wykazało trio obronne, szczególnie wyróżnił się bramkarz, u miejscowych jedynie Kusz należycie wspomagał tak napad jak i obronę.

Gryf chcąc uzyskać zaszczytne miejsce w rozgrywkach o mistrzostwo Pomorza, musi dużo nad sobą popracować i wykazać więcej ambicji.

Ostateczny wynik remisowy 2:2 do przegranej 1:0 dla Olimpijki.

Wyniki Wajśówny i Cejzikowej w Budapeszcie

Budapeszt. W sobotę rozegrane zostały w Budapeszcie Międzyklubowe zawody lekkoatletyczne Pań zorganizowane przez BEAC i BBE. W skoku w dal z miejsca pierwsze miejsce zajęła węgierka Balkanyi Lenke osiągając 257 cm, (rekord świata w krytej hali wyrównany).

W rzucie kulą jednoręcz zwyciężyła pewnie

Wajśówna (Polska) osiągając 11,06 mtr., Cejzikowa (Polska) zajęła drugie miejsce z wynikiem 10,58 mtr.

W skoku wzwyż wygrała Kael (Węgry) 135 cm. Startująca w tej konkurencji Wajśówna zajęła drugie miejsce, osiągając jednak identyczny wynik 135 cm.

Biegi na przelaj w Warszawie i Łodzi

Puchalski — zwycięzca w warszawskim biegu na przelaj

Warszawa 10. 4. (PAT). Doroczny bieg na przelaj o puchar „Wieczoru Warszawskiego“ zgromadził 355 zawodników. Trasa była bardzo ciężka. Zwyciężył Puchalski (Legja), który przebył dystans, wynoszący około 4000 metrów w 15 min. 20 sek. Drugie miejsce zajął Kuźmicki (AZS) o 100 m. za pierwszym. Trzecie miejsce zajął Duplewski (AZS). Drużynowo zwyciężył AZS poraż trzeci z rzędu zdobywając 319 pkt. i puchar na własność.

Łódź 10. 4. (PAT). Wczoraj odbyły się tu dwa biegi na przelaj: pań i panów. W biegu pań na dystansie jednego kilometra zwyciężyła Głażewska (LKS) w czasie 3 min. 5,4 sek. W biegu panów stowarzyszonych na dystansie 3 km. pierwsze miejsce zajął Kurpeso ze Strzel. Klubu Sport. ze Zgierza w czasie 9 min. 46,2 sek. W biegu panów niestowarzyszonych na dystansie 2 km. zwyciężył Kawecki z Tomaszowa Mazowieckiego w czasie 8 min. 15,4 sek.

Raid motocyklowy Bydgoszcz — Toruń — Bydgoszcz

Wzorem lat ubiegłych zostanie zorganizowany w dniu 3 maja rb. raid motocyklowy na trasie Bydgoszcz — Toruń — Bydgoszcz z równoczesnym doręczeniem w Toruniu depesz holdowniczych pp. d-cy OK VIII i Wojewodzie Pomorskiemu.

Start odbędzie się bezpośrednio po defiladzie na placu Wolności, meta zaś na Stadionie Miejskim w czasie igrzysk sportowych.

Wielki raid motocyklowy z Polski do Afryki

Z inicjatywy Klubu Sportów Motorowych w Warszawie powstała myśl zmięczenia na motocyklu pustyni Sahary. Na raid ten wysłany został z ramienia klubu jego członek, Zygmunt Wolman, który osiem miesięcy temu opuścił Warszawę na starym motocyklu marki F. N.

Wolman przejechał ogółem 40,000 km., jadąc przez Polskę, Czechosłowację, Austrię — Niemcy, Francję, Belgię, Holandję, Hiszpanję, Marokko hiszpańskie i francuskie, Saharę, Algier, Tunis i Włochy.

Piłka nożna

Wisła — Ruch 2:0.

Kraków 10. 4. (PAT). Na boisku Wisły odbył się mecz ligowy o mistrzostwo Polski w grupie zachodniej między krakowską Wisłą a śląskim Ruchem zakończony zwycięstwem Wisły 2:0 (0:0)

Warta — Podgórze 4:0.

Poznań 10. 4. (PAT). Debüt benjaminka Liggi — Podgórze w Poznaniu nie wywołał żywego zainteresowania. Warta bez zbytecznego wysiłku zdecydowanie wygrała 4:0 (1:0). Wysoko-cyfrowe zwycięstwo gospodarzy nie oznacza, aby gra Warty stała na zbyt wysokim poziomie. Obie drużyny grały ospale, przyczem wszystkie prawie kombinacje zawodły.

Cracovia — Warszawianka 1:0.

Na stadionie Legji w Warszawie odbył się w sobotę mecz towarzyski pomiędzy Cracovią a Warszawianką zakończony nieznacznie zwycięstwem Cracovii w stosunku 1:0 (1:0).

Przez cały czas zaznaczała się przewaga Cracovii. Mimo przegranej Warszawianka grała bardzo ładnie i ambitnie a okresami nie ustępowała przeciwnikowi.

Cracovia — Legja 2:2.

Warszawa 10. 4. (PAT). Drugi mecz Cracovii rozegrany w Warszawie z Legią zakończył się wynikiem remisowym 2:2 (1:1). Gra była bardzo ładna i na wysokim poziomie. — Legja była nieco lepsza i do pewnego stopnia górowała nad przeciwnikiem, zwłaszcza pomoc warszawskiej drużyny była doskonała. Obie bramki dla Cracovii zdobył Kossok. Pierwsza bramka padła z rzutu wolnego, druga z karnego. Dla Legji punkty zdobyli Wypijewski i Nawrot. Sędziował Walczak. Widzów 3000.

Dwa spotkania piłkarskie we Lwowie.

Lwów 10. 4. (PAT). Wczoraj rozegrano we Lwowie dwa towarzyskie spotkania w piłce nożnej. Ligowa Pogoń pokonała Legję w stosunku 5:0 (2:0). Drugie spotkanie Czarni — Jutrzenka zakończyło się wynikiem remisowym 2:2 (2:0).

Czechosłowacja — Austria 2:1.

Wiedeń 10. 4. (PAT). W niedzielę odbył się w Wiedniu doroczny mecz piłkarski między państwowy Austria — Czechosłowacja, zakończony zwycięstwem zawodników czechosłowackich 2:1 (0:0). Jest to pierwsze zwycięstwo Czechosłowacji po 14 kolejnych zwycięstwach piłkarzy austriackich.

Trójmecz bokserski w Warszawie

Warszawa 10. 4. (PAT). W Warszawie na boisku Legji rozegrany został trójmecz bokserski Makabja, Legja, Polonja. Trójmecz wygrała Legja mając 8 punktów, drugie miejsce zajęła Makabja 6 pkt. i trzecie — Polonja 2 pkt.

Prasa węgierska o naszych harcerzach

„Nemzeti Ujsag“ przynosi artykuł pt. — „Jak przygotowują się skauci polscy do jamboree w Godolo“.

Autor opisuje entuzjazm i radość, które cechują działalność przygotowawczą skautów polskich, przyczem podnosi, że dla zadokumentowania tysiącletniej blisko przyjaźni polsko-węgierskiej przybędzie do Godolo aż 1800 harcerzy polskich, którzy wezmą udział we wszystkich imprezach zjazdu.

Wreszcie autor stwierdza, że pomiędzy skautami polskimi i węgierskimi istnieje stała wymiana listów, co napawa Węgrów radością, którzy widzą w tem dowód zacieśniających się stosunków przyjaźni pomiędzy młodzieżą obu krajów.

Nagroda honorowa miasta Bydgoszczy za POS.

Jak się dowiadujemy miejski Komitet WF. i PW. opracowuje regulamin nagrody honorowej miasta Bydgoszczy dla Towarzystwa lub Klubu (cywilnego) za największą ilość POS — zdobytych przez ich członków każdorazowo w roku kalendarzowym.

Sztafeta pływacka Toruń — Gdynia

Pomorski Okręgowy Związek Pływacki za mierza zorganizować w najbliższym czasie pro pagandową sztafetę pływacką Toruń — Gdynia. Przygotowaniami zajmie się specjalna komisja.

Międzynarodowe zawody pływackie w Warszawie

W Warszawie na pływalni AZS rozpoczęły się w sobotę Międzynarodowe Zawody Pływackie z udziałem kilku niemieckich pływaków z wicemistrzem Niemiec Willem na czele. Na zawodach osiągnięto szereg doskonałych wyników

Co ma znaczyć ta zmiana?

W piątek miał wystąpić w Berlinie jeden z najlepszych polskich bokserów, zawodowy mistrz Polski w wadze lekkiej Jan Górny. — Przeciwnikiem jego miał być doskonały bokser niemiecki Seisler.

Tymczasem, jak donoszą pisma niemieckie, organizatorzy postanowili zabronić spotkania z Górnym i wyznaczyć Seislerowi jako przeciwnika wrocławianina Bartnecka.

Ogłoszenia: wiersz milim. na stronie 7-lamowej . . . 0,20 zł
w tekście na pierwszej stronie . . . 1,00 zł
na drugiej i trzeciej stronie 0,80 zł — w tekście . . . 0,50 zł
Za ogłoszenia sądowe i urzędowe w drobnym składzie 25% drożej.
Drobne za słowo 15 gr, pierwsze słowo podwójnie.
Dla poszukujących pracy i nekrologi 25% niższej, komunikaty 50 gr.
Za ogłoszenia skomplikowane i z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki
W Gdańsku za wiersze m/m na stronie 7-lamowej . . . 15 fen.
4 . . . 50 fen.
10 . . . 10 fen.
Członek za słowo 5 fen. — tytułowe . . . 10 fen.
Przy sądownym ściąganiu należności rabat upada. Za terminowy druk przepisane miejsce ogłoszenia administracja nie odpowiada.

Redaktor odpowiedzialny Wacław Górnicki w Toruniu, Mickiewicza 3
Red. odpowiedzialny na Bydgoszcz Józef Dobroszlanski Mostowa 6.
Redaktor odpowiedzialny za sprawy W. M. Gdańska Wilhelm Grimsmann, Gdańsk, Kassubischer Markt 21. I. p.
Redaktor odpowiad. na Gdynię Wiktor Mielnikow Gdynia, Świętojańska
Redaktor odpowiedzialny na Inowrocław, Bronisław Jędrzejczak, Inowrocław, plac Kasprowieca 4a.
Redaktor odpowiad. na Grudziądz, Józef Stanub, Grudziądz, Rynek 10/11.
Za ogłoszenia odpowiada administracja
Wydawnictwo „Dzień Pomorski“, „Dzień Bydgoski“, „Gazeta Morska“, „Dzień Grudziądzki“, „Dzień Kujawski“
Nakładem i czczeniem Pomorskiej Drukarni Rolniczej S. A. w Toruniu

Abonament miesięczny wynosi
w ekspedycji miejscowych agencjach . . . 3.— zł
z odnośnikiem do domu w Toruniu . . . 3,40 zł
przez pocztę z odnośnikiem . . . 3,36 zł
pod opaską . . . 4,50 zł
w Gdańsku przez pocztę . . . 2,50 gd przez chłopca . . . 2,30 zł
z odbieraniem w administracji wprost gd 2, zagranicą 4 gd . . . 7.— zł
W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą (np. przeszkody w zakładzie strajki). Administracja nie odpowiada za niedostarczenie pisma